

Народна Библиотека Србије
у сарадњи са Друштвом архитеката Београда

ПРОГРАМ
за јавни отворени једноstepени архитектонски конкурс за идејно решење за
изградњу - проширење постојећег депоа Народне библиотеке Србије

децембар, 2020

ПРОГРАМ
за јавни отворени једностепени архитектонски конкурс за идејно решење за
изградњу - проширење постојећег депоа Народне библиотеке Србије

Расписивач / Наручилац конкурса
Народна библиотека Србије
Скерлићева 1, Београд, Србија
www.nb.rs

Спроводилац конкурса
Друштво архитеката Београда, Кнеза Милоша 7а/III, Београд
www.dab.rs

- 1. ПОВОД И ЦИЉ ИЗРАДЕ КОНКУРСА**
- 2. НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ, подаци о кориснику простора**
 - 2.1. Историјат и развој Народне библиотеке Србије
- 3. КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРОСТОРА - ШИРЕ И НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ**
 - 3.1. Светосавски плато
 - 3.2. Зграда Народне библиотеке Србије
 - 3.3. Скерлићева улица
 - 3.4. Небојшина улица
 - 3.5. Карађорђево парк
 - 3.6. Опште карактеристике простора
 - 3.6.1. Природне карактеристике
 - 3.6.2. Саобраћај
 - 3.6.3. Зелене површине
 - 3.6.4. Инфраструктура
- 4. КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРОСТОРА - КОНКУРСНИ ОБУХВАТ**
 - 4.1. Актуелна планска документација на подручју конкурсног обухвата
- 5. КОНКУРСНИ ЗАДАТАК**
 - 5.1. Предмет конкурса, опште смернице и препоруке
 - 5.2. Програм планиране изградње, смернице и препоруке
 - 5.3. Партер - смернице и препоруке
 - 5.4. Посебни програмски услови
 - 5.4.1. Урбанистичко параметарске условљености
 - 5.4.2. Смернице и препоруке за однос према градитељском и културном наслеђу
 - 5.4.3. Смернице за уређење зелених и слободних површина
 - 5.4.4. Смернице за саобраћај
 - 5.4.5. Смернице у односу на статичку стабилност објекта Народне Библиотеке Србије
 - 5.4.6. Смернице у односу на инжењерско геолошке услове
 - 5.4.7. Смернице за инсталације
 - 5.4.8. Смернице за заштиту од пожара
- 6. КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕНУ РАДОВА**
- 7. ПРАВИЛА КОНКУРСА**
 - 7.1. Услови за учешће на конкурс
 - 7.2. Услови за спровођење конкурса
 - 7.3. Садржај конкурсног рада
 - 7.4. Начин техничко-обликовне обраде конкурсног рада
 - 7.5. Садржај изјаве конкурената
 - 7.6. Конкурсни рокови
 - 7.7. Врста и висина награда
 - 7.8. Састав жирија и известиоци
 - 7.9. Правне и финансијске последице за врсту и висину награде и услови заштите ауторских права и преноса имовинских права аутора на инвеститора

ПРИЛОЗИ УЗ ПРОГРАМ – ПОДЛОГЕ И ПРАТЕЋА ДОКУМЕНТАЦИЈА

1. Повод и циљ израде конкурса

Предмет конкурса је архитектонско-урбанистичко решење за изградњу - проширење постојећег депоа Народне библиотеке Србије у оквиру комплекса Народне библиотеке у Скерлићевој улици број 1 у Београду. Комплекс Народне библиотека Србије обухвата подручје ограничено регулацијом парне стране Скерлићеве улице са јужне стране, регулацијом Небојшине улице са западне стране и Светосавским платоом са северне и источне стране. Зграда Народне библиотеке Србије је споменик културе (Одлука о утврђивању: *Службени лист града Београда бр. 16/87*), а граница заштићене околине дефинисана је границом кастарске парцеле на којој се Библиотека налази.

Обухват конкурса чини југозападни део комплекса НБС - простор између: Небојшине улице, Скерлићеве улице и објекта Библиотеке, у оквиру катастарске парцеле бр. 1800/2 КО Врачар, односно „подземна“ зона овог простора будући да је проширење депоа планирано у оквиру постојеће морфологије терена.

Повод за расписивање конкурса је недостатак простора за смештај библиотечке грађе.

Како је недостатак простора за наведене потребе НБС препознат пре више деценија, плански основ за предметну изградњу садржан је у *Плану детаљне регулације дела Врачарског платоа између улица: Катанићеве, Макензијеве, Чубурске, унутрашње границе парцела дуж парне стране Шуматовачке, Браничевске, Ранкеове, Небојшине, Скерлићеве и Боре Станковића („Службени лист Града Београда”, број 1/06)*.

Циљ конкурса је да се, у складу са конкурсним задатком, програмским захтевима, значајем и потенцијалима локације, изабере најквалитетније архитектонско-урбанистичко решење за изградњу - проширење постојећег депоа Народне библиотеке Србије, које кореспондира са окружењем и прилагођено је вредностима амбијента.

Изабрана решења представљаће основ за израду пројектне документације за потребе реализације, уређења и изградње.

2. НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ, подаци о кориснику простора

Народна библиотека Србије је институција од националног значаја за развој културе Републике Србије. НБС је централна, депозитна и матична библиотека и једна од централних установа заштите културне баштине у Републици, која баштини, безмало, двовековну традицију српског и европског библиотекарства. Њене активности реализују се на основу законом поверених надлежности које подразумевају организовано прикупљање, одговарајуће чување, целовиту обраду и давање на коришћење грађе.

НБС је и мултифункционална установа културе, науке, образовања и уметности, једна од најзначајнијих институција у земљи која омогућава потпун, подједнак и неограничен приступ информацијама и знањима.

Идући у корак са развојем библиотекарства и информационих технологија, као и са значајно диверсификованим потребама корисника, НБС подједнако развија конвенционалне активности у области чувања, обраде и давања на коришћење грађе, обогаћујући их савременим техничко-технолошким средствима.

2.1. Историјат и развој Народне библиотеке Србије

Народна библиотека Србије, најстарија је установа културе у Србији - основана је 1832. године, само две године након што је за Кнежевину Србија, хатишерифом, озакончена аутономија. Након оснивања државне штампарије 1831. године, Јеврем Обреновић, брат Кнеза Милоша је, 28. фебруара 1832. године (15. фебруара по јулијанском календару), у књижари Глигорија Возаревића (у улици Краља Петра преко пута Саборне цркве) основао Народну библиотеку и постао њен покровитељ. Иницијални фонд Библиотеке чинили су поклони Возаревића и других српских културних посленика, а како је основана без формалног акта о том чину, Библиотека у прво време није имала званичан назив.

У новембру исте године кнез Милош је одобрио штампање *Српске историје* под условом да се један примерак задржи за „београдску Библиотеку“. Тиме је Библиотека добила депозитни карактер, што је карактеристика свих националних библиотека у свету.

Настала као својеврсни депозит књига у почетку је припајана различитим институцијама, прво Државној штампарији (*Књажевска типографија*), са којом је прешла у Крагујевац. Неколико година касније, Библиотека је припојена Министарству просвете (*Попечитељство просвештенија*), са којим је више пута мењала локацију на реализацији Београд– Крагујевац. Године 1841. Министарство просвете се из Крагујевца дефинитивно преселило у Београд, а Библиотека је тада смештена у Конак кнегиње Љубице, из ког је убрзо пресељена у зграду у близини Конака, у салу за седнице Министарства. У тој згради је 1845. године Милован Спасић израдио и први ауторски каталог према ком је библиотека бројала 1.421 дело у 2.283 свезака.

Из тог периода датира и прва забележена идеја о потреби подизања наменске зграде за Народну библиотеку - 1842. године на седници *Друштва српске словесности*, Атанасије Николић се залагао за побољшање услова рада Библиотеке и подизање зграде за њене потребе. Његов предлог је усвојен, направљен је план и припремљен материјал у вези са наменском зградом Народне библиотеке, међутим то је све што је у том тренутку урађено.

Министарство просвете се 1846. године преселило Тобџијску (Артиљеријску) касарну на углу Кнеза Милоша и Немањине улице (локација данашњег Министарства спољних послова), а са њим и Библиотека, за коју је тада први пут издвојена засебна просторија. Милован Спасић, који је тада руководио радом Библиотеке, поново је покрену питање изградње зграде Библиотеке јер „и крајња нужда захтева да се једнпут и јавна књижница подигне“¹, при чему је подсетио да су Румуни подигли у Букурешту нову библиотеку. Спасић се *Попечитељству просвештенија* поново обратио 1848. године, овог пута везано за побољшање услова рада у Библиотеци, на шта је *Државни савет*, као надлежан, одговорио да се по том питању не може ништа урадити док се за Библиотеку не подигне „нарочито здање“.

Кнежевим указом 1853. године, уведено је звање државног библиотекара (у рангу професора Велике школе), Филип Николић је постављен на ту новоустановљену позицију, чиме је започело озбиљније стручно уређење Библиотеке. Његов рад је наставио Ђуро Даничић, за време чијег руковођења је значајно унапређен рад Библиотеке: формализован је назив „Народна библиотека“, дефинисана прва набавна политика по којој је требало обезбедити „сваку српску књигу; сваку књигу која се тиче српског народа на било ком језику...“ и започето је састављање прве националне библиографије. Како је просторија у којој се налазио библиотечки фонд била неподесна за смештај књижевне грађе због своје величине и појаве влаге и Даничић је, 1859. Године, упутио предлог за изградњу зграде за Библиотеку *Државном савету*, но предлог је одбијен зато што се не може градити „заданије правителствене библиотеке“².

Питање изградње зграде за Библиотеку било је тема и наредне 1860. године, када је *Попечитељство просвештенија*, предложило *Државном савету*, да се у дворишту *Попечитељства унутрашњих дела*, преко пута Војне академије, подигне зграда за Библиотеку, јер је у просторијама Библиотеке толико тесно да књиге немају где да се слажу, него леже по патосу или у сандуцима, изложене при томе опасностима од ватре која, када би се догодила „била би ненадокнадива штета за цело Српство, јер осим књига, налазе се и такви стародревни српски рукописи који се не би више низакакве новце могли набавити“³. Овог пута уз предлог достављен је и план за грађење „новог зданија Правителствене библиотеке“ архитекте Косте Шрепаловић, са предрачуном. Према упутству *Државног савета*, *Попечитељство просвештенија* обратило се *Главной грађевинској управи* да спроведе мере потребне за изградњу зграде Библиотеке. Грађевинска управа је спровела лицитацију, но након резултата лицитације није прихватила да приступи изградњи заграде Библиотеке: „једно је што је излицитирана цена претерано велика..., друго што је за оваква знатна предузимања већ доцкан, почему наступа ладно јесење време... то Управа није могла никаквом

¹ Вуловић, Арсеније (ур.): *Народна библиотека Србије – Монографија о изградњи*, Југословенски грађевински Центар и дирекција за изградњу и реконструкцију Београда, БИГЗ, 1981. Београд, стр. 13 / М.Подилски: „Др Милован Спасић“, стр.20

² Ibid / Архив Србије, Министарство просвете Ф5 број 12/1859: Решење Државног савета од 9. маја 1859.

³ Ibid / Архив Србије, Министарство просвете ФVII број 1176: Попечитељство просвештенија – Државном савету

даљем кораку по овом грађењу приступити, већ је мненија да се исти посао за идућу годину одложи⁴.

Са доласком Јанка Шафарика на чело Библиотеке она се, 1863. године, сели у Капетан Мишино здање, где је по први пут од оснивања, њен простор обухватао више од једне просторије, а читаоница је била одвојена од депоа. Започето је планско прикупљање старих српских рукописа и старе штампане књиге, а уведен је и савремен смештај фонда по формату и текућем броју који се и данас примењује. Иако су се у згради Капетан Мишиног здања у то време, осим Библиотеке налазиле и многе друге институције: Велика школа, Српско учено друштво, Београдска гимназија и Народни музеј, а периодично и нека одељења Министарства просвете, државна управа је дату ситуацију сматрала коначним решењем за Народну библиотеку, па је 1865. године одустала од даљих активности по питању изградње наменске зграде. Са друге стране, услед повећања библиотечког фонда, простор намењене Библиотеци је убрзо поново постао недовољан.

Шафариков наследник, Стојан Новаковић, највише је допринео позиционирању Библиотеке као независне установе – Библиотека и Музеј су издвојени из Министарства просвете и црквених послова, а 1881. године постали су и две одвојене институције. Штампанем библиотечког каталога отпочела је издавачка делатност Народне библиотеке Србије, а законски је установљен и „обавезни примерак“ за Библиотеку. Године 1886. надзор над Библиотеком поверен је Српској краљевској академији наука, а увек актуелан проблем простора Библиотеке временом се увећавао. Управник Библиотеке, Нићифор Дучић је, 1886. године, писао Министарству просвете и црквених дела да „Ако се најдаље до краја ове године не нађе место за смештање књига по систему који је усвојен у Народној библиотеци, неће моћи овај државни завод вршити свој законом одређен просветни задатак! А тијем би се нанијела заводу и свијема који се њиме користе знатна штета, која се неби могла за дуго и у нечему никада надокнадити“⁵. Из Министарства је одговорено да „нема никаквих изгледа“. Незнатно проширење у оквиру Капетан Мишиног здања Библиотека је добила у периоду 1897. - 1900. године, након исељења Гимназије, па је читаоница поново била засебан простор, а први пут је формирана и читаоница за научне раднике.

Године 1899. на предлог Владе, указом Краља Александра Обреновића, у Управи државних фондова основан је фонд Српске краљевске академије наука за подизање заједничке зграде за Академију наука, Музеј српске земље и Народну библиотеку. За те потребе, 1905. године, је у оквиру Министарства просвете основана и посебна комисија, али се са почетком изградње одуговлачило јер је Музеј српске земље тражио да се издвоји његов део.

Законом о Народној библиотеци из 1901. године, дефинисани су основни задаци Библиотеке, између осталог да: „помаже неговање науке и олакша ширење народног образовања“, као и да води рачуна о српској библиографији и прикуља све српске и хрватске књиге, новине и часописе, чиме је набавна политика стекла југословенски карактер. Члан 4. закона предвиђао је и да Библиотека треба да добије засебну зграду „која мора одговарати сувременим прописима за библиотечке зграде. Она ће бити предвиђена за смештај 500.000 свезака, али тако да се после може и проширити.“

Питање изградње посебне зграде за Народну библиотеку покренуто је и 1909. године, када је за те потребе додељено земљиште у Позоришној улици и формиран савремени програм за двоетажну зграду која је, између осталог, требала да садржи: дворану читаонице са 100 места, читаоницу за научни рад са 30-40 места, читаоницу за ретке рукописе са 10 места, као и магацин довољно велик да се смести све што приспе у наредних 15 година. „Сем тога у великој читаоници треба предвидети да светлост долази одозго; даље спровести водовод кроз све одаје; употребити систем грађења који ће најпотпуније сачувати библиотечке предмете од прашине споља, која им је највећи непријатељ; употребити најпогоднији систем за пренос предмет а у вечној количини из магацина у читаоницу у партеру и за дизање и спуштање предмета из доњих магацина у горње и обратно; створити најпогоднију везу између магацина и читаонице, као и појединих просторија ради надзора и што

⁴ Ibid / Архив Србије, Министарство просвете ФVII број 1146/1860: Главна грађевинска управа Попечитељству просвештенија, 25. августа 1860.

⁵ Ibid, стр. 14 / Архив Србије, Министарство просвете ФVI број 55/1886: Нићифор Дучић Министру просвете и црквених дела, Београд, 8. април 1886

згоднију вентилацију, загревање и осветљење.“⁶ Одобрена су и средства за изградњу, но предвиђена локација се испоставила неадекватном, како у смислу димензионалних капацитета тако и из разлога што би нова зграда Библиотеке сметала евентуалном проширњу Позоришта. Како год, у згради Капетан Мишиног здања, где више није било места за рад са читаоцима, већ је функционисање било сведено на „магацин књига“, Библиотека је дочекала Први светски рат.

По избијању Првог светског рата део зграде Капетан Мишиног здања у ком се налазио простор Библиотеке тешко је оштећен. Велики део библиотечког фонда евакуисан је у Ниш, касније у Косовску Митровицу, након чега је већина књига завршила у Софији, одакле је, 1919. године, враћена у Београд. Ипак, током Првог светског рата изгубљено је преко три хиљаде књига и 56 старих рукописа (део је касније, 1972. године, пронађен у Немачкој и откупљен).

Године 1918. по завршетку Великог рата, Библиотека није располагала никаквим простором, а библиотечки фонд био је смештен на више различитих локација у Београду. Истовремено, новим Законом 1919. године, Народна библиотека је добила статус централне државне библиотеке и право на обавезни примерак са читаве територије Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Након више безуспешних покушаја да се проблем простора реши, тадашњи управник, Јован Томић, 1920. године успео је да издејствује да Држава за потребе Библиотеке откупи од индустријалца Милана Вапе зграду картонаже на Косанчићевом венцу. Зграда је отворена за кориснике пет година касније. „Библиотека на Косанчићевом венцу“, иако значајна као прва сопствена заграда Библиотеке, у контексту потреба библиотечког простора имала је бројне недостатке: првобитно је зидана као стамбена зграда, затим је преуређена за фабрику картона и на крају адаптирана за библиотеку, но није никако испуњавала услове за смештај велике количине библиотечке грађе – ни у конструктивном ни у микроклиматском ни у смислу организације простора, док је читаоница располагала са свега 20 места. Иако су и током читавог периода између два рата постојале иницијативе за изградњу наменске зграде за Народну Библиотеку, до реализације није дошло, па је у згради на Косанчићевом венцу Библиотека остала до Другог светског рата.

Иако су пред сам почетак Другог светског рата у Краљевини Југославији вршене припреме за евакуацију највреднијег дела фонда Библиотеке, стицајем несрећних околности нису окончане и преко 60 сандука рукописне и штампане грађе завршило је у подрум библиотеке. Шестог априла 1941. године у 4 часа после подне, запаљиве фосфорне бомбе су пале на таван библиотеке запаливши зграду која је горела неколико дана. Уништен је књижни фонд од преко 500.000 свезака, 1.424 ћириличких рукописа и повеље, око 4.000 наслова часописа и друга разноврсна грађа. Нестале су личне библиотеке Вука Стефановића Караџића, Лукијана Мушицког, Ђуре Даничића, архив турских докумената о Србији, као и инвентари и каталози саме Библиотеке.

Обнова књижног фонда почела је одмах. Чиновници библиотеке привремено су смештени у зграду Феријалног савеза у Француској улици, а затим у прехрамбени магацин у Вишњићевој улици, где је администрација Библиотека остала до краја Другог светског рата. Пред ослобођење Београда 1944. године, библиотечки фонд, који је захваљујући немерљивом залагању управника Ђорђа Радојчића и приватним и институционалним дародавацима, бројао преко 5.000 књига, био је смештен на више различитих локација по читавом граду. Убрзо након завршетка рата, 1946. године за библиотеку је намењен бивши хотел „Српска круна“ у Кнез Михаиловој улици, (данас Библиотека града Београда). Простор је адаптиран без значајних интервенција и Народна библиотека је 3. априла 1947. свечано отворена.

По завршетку рата, у библиотеку је пристигло неколико вредних личних колекција које су поклоњене или заплећене од нових власти, попут оних Тихомира Ђорђевића, Станислава Кракова, Милана Ракића ... а у посед Библиотеке дошла је 1946. године, и дворска библиотека. У наредном периоду интензивно се радило на обнови фонда, уређивали су се нови каталози, основани су Конзерваторска лабораторија и Библиографско одељење, са циљем израде српске ретроспективне библиографије. Обавезни примерак се размењивао са националним библиотекама свих република, као и са

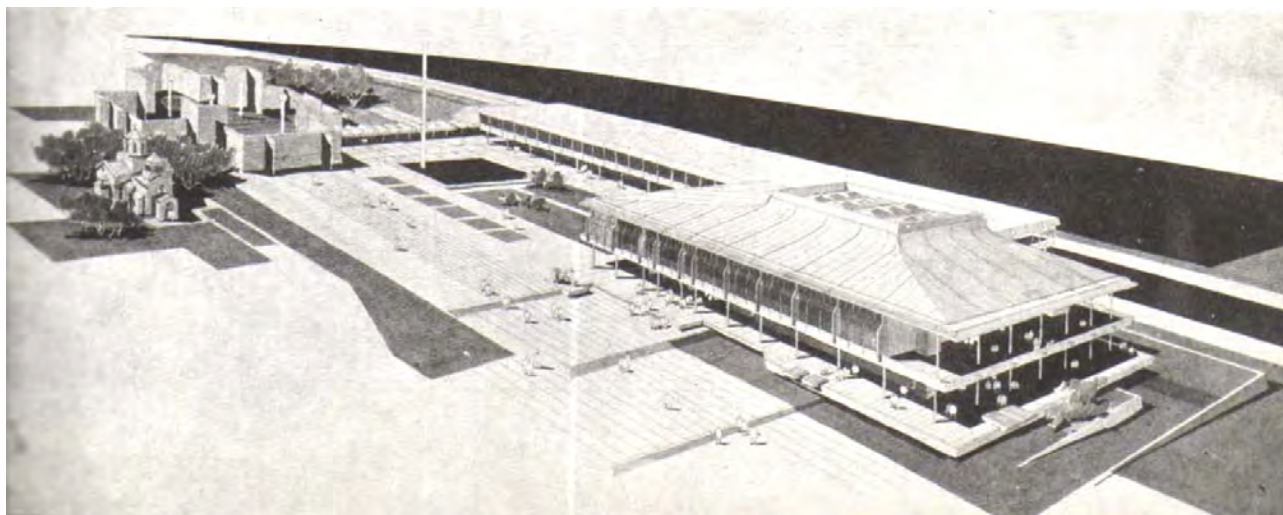
⁶ Ibid, стр. 15 / Архив Србије, Министарство просвете Ф58 број 125-191/1909: Јован Томић Министру просвете и црквених дела, 12. април 1910.

Библиотеком Матице српске и Народном и универзитетском библиотеком „Иво Андрић“ из Приштине.

Како се библиотечки фонд непресатано увећавао зграда „Српске круне“ је, упркос доградњама простора за потребе депоа, убрзо постала тесна.

Прве студије за потребе изградње наменске зграде Библиотеке израђене су 1950. године, а поводом прославе стопедестогодишњице Првог српског устанка, 1954. године, донета је и коначна одлука да се у спомен на овај устанак подигне нова зграда за Народну библиотеку Србије, чиме је додатно афирмисан њен историјски и национални значај. У мају 1957. године Савет за културу је основао комисију за израду елабората на основу ког је требало расписати конкурс за зграду Народне библиотеке. Чланови комисије били су архитекта Мате Бајлон, професор Универзитета у Београду, архитекта Братислав Стојановић, Душан Милачић, управник и Слободан Јовановић, библиотекар Народне библиотеке. У оптицају је биле више локација: код *Калемегадана* – простор између улица Краља Петра, Узун Миркове, Кнез Михаилове и Рајићеве, код *Железничке станице*, *Ташмајдански парк*, *Студентски парк*, као и *Губеревац*. Савет за културу је, у августу 1957. године, расписао Општи, јавни и анонимни конкурс за зграду Народне библиотеке, на *Губеревцу* - истакнутом источном углу раскрснице Булевару Франше Депереа и улице Кнеза Милоша. Прва награда на конкурс, на који је пристигло 43 рада, додељена је идејном решењу чији су аутори били архитекте Иво Куртовић и Слободан Михаиловић.

Године 1960. појавила се могућност да се, уместо локације на којој је реализован конкурс, изградња зграде Народне библиотеке реализује на платоу „код Карађорђевог парка“ – највишој тачки тадашње урбане зоне града, са атрактивним визурама, падинама према Карађорђевог парку и Скерлићевој улици и специфичним семантичким својствима чија афирмације у периоду изградње Библиотеке није била приоритет. Тадашњи управник Библиотеке, Чедомир Миндеровић прихватио је ову могућност, а архитекта Иво Куртовић израдио је ново архитектонско-урбанистичко решење, базирано на конкурсном пројекту, но другачије архитектуре, у складу са потребама и укупним контекстом нове локације.

Слика 3 – Народна библиотека, Нови идејни пројекат прилагођен ситуацији на Платоу из 1965.
Извор: Архитектура Урбанизам 73, „Живот и дело Иве Куртовића (1910-1972)“

Изградња Библиотеке почела је 20. октобра 1966. године, под покриветљством републике Србије, која је преузела права и дужности оснивача (1964.), завршена је 1972. године, а зграда Народне библиотеке Србије званично је отворена за рад са корисницима 6. априла 1973. године.

У - по први пут - наменском здању, библиотека се убрзано развијала - 1982. располагала у својим фондовима са преко 2.700.000 јединица библиотечког материјала. Поседовала је своју штампарију и књиговезницу, а планирана је аутоматизација обраде књига. Електронски каталог је формиран 1989. године. Интернет је уведен у библиотеку 1996. године, док је прва интернет презентација НБС почела са радом 1998. године.

Слика 4 - Народн библиотека 1975

© Иво Етеровић

Формирање Конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку (КоБСОН) са циљем да се научној заједници обезбеди континуирана набавка стране научне продукције, покренут је 2001. године. Виртуелна библиотека Србије је заживела 2003. године у сарадњи са Мариборским институтом за науку (ИЗУМ), када је формиран централни узајамни каталог за територију Србије. Дигитална библиотека је покренута наредне године, а електронски обавезни примерак 2011. године. У периоду од 2007. до 2011. реализована је опсежна реконструкција ентеријера и технолошко осавремењивање корисничког дела библиотеке, према архитектонском решењу архитекте Зорана Радојчића.

Садашњи управник Ласло Блашковић је 2017. године покренуо ретроспективни унос целокупног каталога у електронску базу Кобис (Cobiss), као једну од припремних радњи за свеобухватну ревизију и селидбу дела библиотечног фонда у нови депо који је у плану.

3. КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРОСТОРА – ШИРЕ И НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ

Локација на којој је планирана изградња - проширење постојећег депоа Народне библиотеке Србије обухвата југозападни део комплекса Народне библиотеке на Светосавском платоу - простор између: Небојшине улице, Скерлићеве улице и објекта Библиотеке.

Подручје коме конкурсни обухват припада како у локацијском (западни део Врачара, у оквиру централне зоне Београда) и историјско-семантичком, тако и у погледу садржаја и концентрације

различитих категорија корисника, један је од најзначајнијих урбаних јавних простора Београда, који са аспекта културног наслеђа и духовних вредности има посебан значај у културној и идентитетској мапи града.

Шире окружење по урбаним карактеристикама, типологији изграђености, споменичким, амбијенталним и другим вредностима, представља сложен, хетероген али и атрактиван простор. Урбоморфолошки, у смислу структуре изграђеног простора, чини га формирана матрица углавном компактних блокова са дефинисаном парцелацијом и регулацијом улица и претежно ивичном изградњом, у комбинацији са отвореним, јавним, парковски уређеним просторима, Светосавског платоа, Карађорђевог парка и парка Милутина Миланковића чији капацитет овом простору обезбеђује уникатину вредност, сасвим некарактеристичну за високоурбане зоне Београда.

Непосредно окружење конкурсне локације чине: Светосавски плато и у оквиру њега комплекс Народне Библиотеке коме конкурсни обухват и припада, сама зграда Библиотеке, Скерлићева и Небојшина улица као граничне зоне конкурсног обухвата и Карађорђев парк, као непосредни сусед.

3.1 Светосавски плато

Простор Светосавског платоа, коме Народна библиотека Србије локацијски и амбијентално припада, због својих симболичких, меморијалних, културно-историјских, архитектонско-урбанистичких и уметничких вредности, ужива статус добра под претходном заштитом. У меморијалном смислу ово је место два преломна догађаја у српској историји: спаљивања моштију Светог Саве и Првог српског устанка.

Целина уређене пешачко-парковске површине платоа ограничена је улицама: Крушедолска, Катанићева, Боре Станковића, Скерлићева и Небојшина.

У оквиру простора, који се формирао у дужем временском периоду, поред Народне библиотеке данас се налазе: мала црква Светог Саве (у статусу претходне заштите, 1935. арх. В.Лукомски), велики храм Светог Саве (две фазе изградње – 1935-1941. арх. Б.Несторовић и А.Дероко и 1985-2010. под протомајстором арх. Б.Пешићем), Нови парохијски (2004. арх. М.Ненадовић, М.Ненадовић, Ђ.Ненадовић и А.Ненадовић), Споменик Карађорђу (културно одбро - Одлука о утврђивању „Службени гласник РС“ бр. 12/19, израђен 1955., постављен 1979., вајар С.Стојановић) и Споменик Светом Сави са северне стране храма (2004. вајара В.Михаилович Кликова).

Динамика коришћења простора Платоа као и разноврсност корисника врло је велика, делом због високе духовне и културолошке вредности садржаја који се на Платоу налазе – највећи православни храм на Балкану и Национална библиотека, а делом и због његовог парковског карактера посебно значајног за густо насељену средину високо урбаног градског ткива која Плато окружује.

Актуелно партерно - парковско уређење Светосавског платоа, изузев непосредног окружења Народне библиотеке ка Небојшиној и ка Скерлићевој улици, датира из 2004. године, а реализовано је на основу пројекта заснованом на оствареној првој награди на Конкурсу за уређење Платоа из 1989. године, архитеката Владимира Мацуре и Ђорђа Бобића, али према новом решењу прилагођеном потребама у тренутку реализације. Повод за реализацију овог партерног уређења „простора око Храма Светог Саве“, петнаест година након конкурса, иначе четвртог који за овај простор расписиван у периоду 1960-1990., била је прослава јубилеја – двестогодишњице Првог српског устанка. Карактер реализованог решења најефикасније је описан следећим наводима: „основна идеја архитектонског тима Мацура–Бобић је била да овај простор пројектују као "зелени трг", односно парк. Наиме, идеју да то буде "свечани трг", са црквом, библиотеком и Карађорђевићим спомеником, они су покушали да маргинализују у корист градског трга који би се користитио целе године, а који би имао и потенцијал "свечаног" када то неки важан датум или празник захтевају.“⁷

⁷ Тања Јовановић: И трг и парк и порта, ВРЕМЕ бр.674, 4. децембар 2003; <https://www.vreme.com/cms/view.php?id=359936>

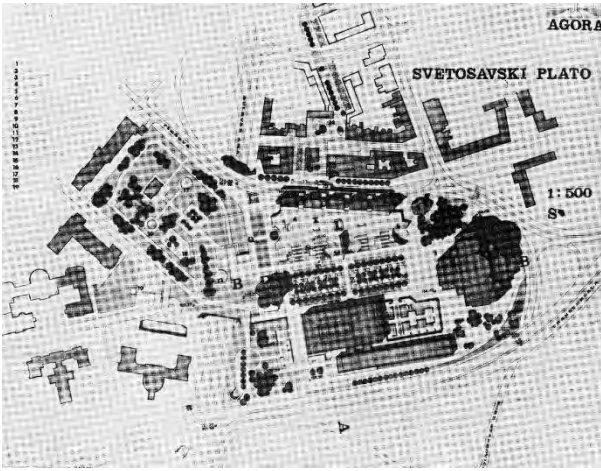
Слика 5 - Светосавски плато, постојеће стање

© НБС

Партерно уређење комплекса Народне библиотеке, чији део представља и конкурсни обухват, пројектовано је и реализовано у истом периоду када и зграда Библиотеке. Део контекста те реализације чини и то да, иако висока специфична вредност простора Светосавског платоа за становнике Београда и шире, датира из давнина, у појединим периодима развоја града она није била и формално етаблирана. У периоду пројектовања и почетка грађења зграде Народне библиотеке на простору Платоа налазиле су се оронуте приземљуше, спортски терен, складиште грађевинског материјала и запуштено градилиште започетог Храма, а као локацијски погодан, Плато је коришћен и за постављање циркуса када дође у град. О светосавском платоу се тада није говорило ни мислило као о градском простору чијем би програмирању и пројектовању требао посветити посебну пажњу - он је за све био само околина будуће Народне Библиотеке, коју је, по природи ствари, требало да пројектује аутор зграде Библиотеке. Како су архитекту Куртовића несретне околности спречиле да се том послу посвети, за потребе прибављања решења уређења светосавског платоа (ширег обухвата) расписан је позивни конкурс, на ком је између четири пристигла рада за реализацију изабрано решење архитектке Михајла Митровића.

На основу Митровићевог решења, које је обухватало читав Светосавски плато, део Карађорђевог парка и простор између Пастерове и Тиршове улице све до Дечије клинике, укључујући и понирање Булевар ЈНА, реализовано је само партерно уређење непосредног окружења Народне библиотеке – зона непосредно уз зграду Библиотеке ка Платоу, нешто шири појас уз Библиотеку ка Скерлићевој улици и простор између Библиотеке и Небојшине улице.

При реконструкцији светосавског платоа 2004. партер комплекса Библиотеке инкорпориран је у укупан простор у свом првобитном стању, изузев дела уз Библиотеку ка Платоу који је, у циљу усаглашавања са целином платоа, „адаптиран“ у минималној мери. Актуелно стање овог простора у зони конкурсног обухвата, осим физичког пропадања, идентично је изворном.

Слик 6 - Светосавски плато, конкурсно решење М. Митровић, Извор: НБС – Монографија о изградњи

Слик 7 - Народна библиотека, 1975.

1. септембра 2020. године почела је реализација обимне реконструкција партерног уређења простора Светосавског платоа (осим комплекса Народне библиотеке), прем архитектонском решењу академика арх. Бранислава Митровића и арх. Дејана Миљковића, које, осим што укупном амбијенту Платоа обезбеђује сасвим нову урбану артикулацију, има за циљ да помири разноврсне функционално-просторне захтеве садржаја на Платоу.⁸

Слик 8 - Светосавски плато, идејно решење – планирано стање аутори: академика арх. Бранислава Митровића и арх. Дејана Миљковића,

3.2 Зграда Народне библиотеке Србије

Зграда Народне библиотеке Србије на Светосавском платоу је споменик културе (Одлука о утврђивању: *Службени лист града Београда бр. 16/87*). Реализована је 1966-72. године, према архитектонском решењу архитекте Иве Куртовића, које укључује и решење ентеријера комплетног објекта.

Библиотека је позиционирана у југозападном делу Платоа, ка Небојшиној и Скерлићевој улици. Форму објекта чине два основна волумена спојена везним делом. Главни волумен, наткривен

⁸ Извор: Марко Стојановић, Шта заправо предвиђа реконструкција платоа Храма Светог Саве, 05.02.2020. <https://www.gradnja.rs/rekonstrukcije-platoa-hrama-svetog-save-branislav-mitrovic-dejan-miljovic/>

четвороводним кровом, намењен је читаоницама и публици уопште, односно депоима у подземном делу, и други волумен, у форми издуженог тракта, намењеном администрацији и техничкој обради библиотечког материјала. Ова два основна волумена спојена су везним делом у ком су смештене и примарне вертикалне комуникације, гардеробе и санитарни чворови.

„Главни волумен“ габаритом доминатнији, оријентисан ка Светосавском платоу, састоји се из сутерена, ниског приземља, високог приземља, мезанина, спрата, галерије и поткровља, при чему је приступни ниво са Платоа високо приземље, где је и главни улаз док су, ниско приземље и сутерен потпуно укопани. „Издужени тракт“, административни део Библиотеке, позициониран дуж Скерлићеве улице, састоји се из сутерена, ниског приземља, високог приземља и спрата, са приступима из Скерлићеве улице, у нивоу ниског приземља и у нивоу сутерена.

Обликовне карактеристике зграде Библиотеке арх. Никола Сајчић у *Народна библиотека Србије – Монографија о изградњи* описује: „У функционалном, структуралном и ликовном погледу објекат зрачи логиком и јасноћом у концепту и поступку његовог коначног уобличавања и валоризације. Два основна корпуса и везни део проистекли су из функционалног склопа; средишни је снажан и компактан, с примарним садржајима читаоница и складишта и радним просторијама које у виду траке дају основне параметре простору чији се токови заустављају на зидинама незавршеног храма. Поступак аутора је у суштини једноставан. Импозантне унутрашње просторе и њихове надахнуте токове, који се глобално исказују кроз чврсту призматичну форму, оплеменио је с неколико основних захвата. Ослободио је, повукао садржаје приземља у односу на спратну масу, свесно тежећи елеганцији и лакоћи, анулирајући схематску поделу спратних хоризонтала и сводећи организам објекта на примарну масу ношену витким стубовима приземља и снажни и експресивни кровни покривач с упечатљивом надстрешницом. Кров обликом показује да корени инспирације воде у баштину нашег народног неимарства...“

Функционална поставка Библиотеке задовољава основне принципе савремене (за период изградње) организације ове типологије: јасну одељеност основних група и ефикасно стицање књиге до корисника. Уочавају се три основне групе простора: простори намењени корисницима / комуникацији са корисницима, депои / складишта и радни простори / администрација. Простори намењени корисницима и публици смештени су у волуменом доминатан део објекта оријентисан ка Светосавском платоу, где су на првом спрату позициониране и главна читаоница, главни каталог као и специјализоване читаонице, док су фреквентнији простори, мање контролабилних садржаја у приземљу, доступни из хола. У оквиру истог сегмента, у ниском приземљу и сутерену су главни депои. Издужени тракт ка Скерлићевеј улици намењен је администрацији и техничкој обради.

У конструктивном смислу зграда се такође састоји од три, дилатацијама одвојена, дела: главног блока, везног и административног дела. Главни блок, димензија око 83 x 46 м, реализован је без дилатационих спојница и конципиран као скелет на стубовима, без зидова за укрућење, што је у сеизмичком погледу повољно, јер еластичност система пружа повољније услове осциловања. Пројектован је армирано-бетонски скелет у ортогоналном систему поља од 7,80 x 6,60 м. Зграда је фундирана на армирано-бетонским самцима. Због разноврсности облика и функционалних потреба објекат садржи готово све врсте армирано-бетонских конструкција: плоче са ребрима, крстасте плоче, наборе, зидне носаче („шајбне“), греде и носаче великих распона, а поред стубова и бетонских платна и вешалке којима су о кровне носаче обешене етаже у главном блоку. Предвиђено корисно оптерећење у магацинима књига је 850 кг/м².

Реконструкцијом ентеријера корисничког дела библиотеке, која је завршена 2011. године, на основу архитектонског решења архитекте Зорана Радојичића, простор Библиотеке намењен корисницима је унапређен и прилагођен потребама савременог начина коришћења, како технолошки, функционално и увођењем нових садржаја, тако и визуелно и амбијентално. Осим поменутог резултат реконструкције је и повећање броја седећих места за кориснике за 50% (укупно је 600). Нови садржаји између осталих укључују: мултимедијалну читаоницу за коришћење аудиовизуелне грађе, електронску читаоницу за претраживање електронских каталога и дигиталних база података и читаоницу за слепе и слабовиде, а застакљивањем атријума у високом приземљу, који је раније био изван зграде, обезбеђен је простор за спонтане активности. Оно што је такође значајно, нови амбијент корисничког дела библиотеке конципиран је на начина да потенцијале комуникативности простора, који су и у иницијалном решењу постојали, максимално искористи.

3.3 Скерлићева улица

Северна и јужна страна Скерлићеве улице, која обезбеђује један од пешачких и једини колски приступ локацији планиране изградње, значајно се разликују, како амбијентално, тако и у смислу садржаја које ова саобраћајница опслужује. Док северна регулација у својој читавој дужини представља границу комплекса Народне библиотеке, и то његове „леђне“ стране, уз јужну регулацију Скерлићеве улице намена виших етажа је превасходно стамбена, а у приземљима се налазе пословни простори агенцијског типа и угоститељски садржаји, чија континуирана „популарност“ ову улицу чини динамичном у свако доба дана.

Карактер постојеће изградње, изузев Народне библиотеке, изразито је хетероген, како у смислу периода настајања и стилски, тако и по питању урбоморфолошких карактеристика: објекти су, у односу на регулацију позиционирани разноврсно – неки у форми ивичне изградње, неки са предбаштама, спратност је од П+1 до П+6, изграђени у период од првих деценија 20 века, до данас.

Саобраћајно, Скерлићева улица је саобраћајница првог реда, релативно фреквентна, превасходно локално, али значајно оптерећена мирујућим саобраћајем.

По питању заштите културног наслеђа јужна страна Скерлићеве улица припада *Целини са историјским или архитектонским вредностима - Котеж Немиар*, која ужива статус добра под претходном заштитом, док је северна страна улице у зони вишеструке заштите: као део заштићене околине културног добра Народне библиотеке Србије и као део Светосавског платоа, добра које ужива претходну заштиту као локалитет са историјским садржајем.

Према актуелном планском стању у зони Скерлићеве улице укључујући и јужни део комплекса Народне библиотеке предвиђена је изградња јавне подземне гараже.

Урбанистички пројекат за изградњу јавне подземне гараже „Народн библиотека“, потврђен од стране надлежног органа: Градске управе Београда – Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове, приложен је у Пратећој конкурсној документацији: *VI ОСТАЛА ДОКУМЕНТАЦИЈА УЗ ПРОГРАМ*

3.4 Небојшина улица

Небојшина улица, у зони у којој се граничи са простором конкурсног обухвата (његова западна граница), представља везу између Светосавског платоа и Карађорђевог парка, те у зони уз њене регулације у актуелном стању, нема изграђене физичке структуре, осим партерног и парковског уређења.

Саобраћајно, иако формално саобраћајница другог реда, Небојшина улица је врло фреквентна, посебно као корисна алтернатива Булевару ослобођења у периодима његовог вршног оптерећења, што има утицај и на будућу изградњу.

3.5 Карађорђев парк

Карађорђев парк, као први сусед предвиђене изградње са њене западне стране, чини битан елемент непосредног контекста.

Парковски уређен простор богат високим зеленилом, позициониран између Небојшине улице и Булевара ослобођења, укупне површине око 3 хектара, привлачан је за кориснике непосредног и ширег окружење управо као парк, но Карађорђев парк примарно је значајан као меморијал - аутентично историјско место логора главне устаничке војске и војничког гробља ослободилаца Београда под Карађорђем 1806. године. Споменик који је на овом гробљу подигао кнез Александар Карађорђевић 1848. године, први је споменик у Београду подигнут у славу једном историјском догађају, истовремено и први јавни споменик, око ког је временом, (почевши од средине XIX века), формиран и парк, као једна од првих уређених јавних површина у Београду. Терен парка једино је место са очуваним аутентичним материјалним остацима који документују боравак устаничке војске у Београду 1806. године. Последње остатке гробља, које се налазило на великом делу парка, представљају дванаест надгробних споменика, постављених у низ приликом уређења парка. Споменик и гробље ослободилаца Београда 1806. године, препознати су и заштићени као културно добро - Знаменито место од великог значаја за Републику Србију. Меморијалном карактеру овог простора, осим наведеног, доприносе и: Споменик трећепозивцима страдалим у Првом светском рату (1923.); Биста француског књижевника Ламартина (1933.) Споменик интернационалним бригаама у Шпанском грађанском; Спомен - плоча погинулима током

бомбардовања 1941. године када је погођено склониште које се налазило у парку и настрадало више стотина Београђана.

3.6. Опште карактеристике простора

3.6.1. Природне карактеристике простора

Клима у Београду је умерено континентална, са четири годишња доба и око 2.096 сунчаних сати годишње. Количина падавина је 669,5mm просечно годишње. Највећи број дана са падавинама је у априлу, јуну и децембру.

Предметно подручје припада топоклиматској зони Центар, коју карактерише просечна годишња температура од 12,3°C, у укупном распону од око -20,0°C до око 40,0°C, у екстремним ситуацијама. Број дана са температуром вишом од 25°C је 95 у години.

Београд је ветровито подручје изложено југоисточним, североисточним, северним и северозападним ветровима. Тишине су ретке и најчешће током лета. Најчешћи и најјачи је југоисточни ветар - Кошава, који дува током целе године, са максимумом у септембру и током зиме, са просечном брзином од 25 до 45км/ч, и олујним ударима до 130км/ч којима. Узевши у обзир оријентацију, конкурсно подручје није директно изложено. Најхладнији зимски ветрови су северни и северозападни, којима је конкурсно подручје делимично изложено.

3.6.2. Саобраћај

Близина Булевара ослобођења, једне од најзначајнијих градских трансверзала, раскрсница Небојшине и Пастерове улице, па и сама Небојшина улица као примарна алтернатива Булевару, осим што обезбеђују добру саобраћајну повезаност, континуирану изложеност простора планиране изградње утицајима високофреквентног, примарно колског, саобраћаја чине његовом значајном маном. Реализација планирана јавне подземне гараже у јужном делу комплекса Библиотеке са улазом за возила уз јужну границу конкурсног обухвата, донеће, у наведеном смислу и додатно оптерећење.

Путна и улична мрежа

Најзначајнија саобраћајница за конкурсно подручје је Булевар ослобођења, са којом је локација повезана преко Небојшине и Пастерове улице.

Подручје планиране изградње са западне стране дефинисано је регулацијом Небојшине улице (улица другог реда), а са јужне регулацијом Скерлићеве улице (улица првог реда), са које је могуће остварити и колски приступ планираним садржајима.

Није предвиђен посебан техничко – теретни приступ планираном проширењу депоа.

Пешачки саобраћај

Простор Светосавског платоа коме припада и локација планиране изградње, представља уређену парковско-пешачку површину, високог потенцијала и фреквентног коришћења, наменски оријентисаном како ка садржајима самог платоа, тако и у сврху транзитирања ка другим одредиштима. Садржаји у оквиру уже и шире зоне конкурсног обухвата генеришу фреквентна пешачка кретања, чији интензитет варира у зависности од доба дана, дана у недељи и периода у години. Као основни проблем у стварању континуитета у пешачким кретањима јавља се не сасвим адекватна повезаност и местимично лоше стање пешачких површина.

Светосавски плато пешачки је доступан из правца свих саобраћајница са којима се граничи Непосредни пешачки приступ простору у обухвату конкурса могуће је остварити из Небојшине улице, Скерлићеве улице и са Светосавског платоа.

Бициклически саобраћај

Уз само конкурсно подручје, као и у непосредном окружењу, нема формираних бициклических стаза.

Јавни градски саобраћај

Шира зона конкурсног подручја опслужена је линијама јавног градског саобраћаја – аутобуског и трамвајског подсистема ЈГС, који обезбеђују директну везу предметне локације са различитим деловима града.

Мирујући саобраћај

Услови мирујућег саобраћаја, односно паркирања возила запослених и корисник Библиотеке у актуелном стању нису задовољавајући. Планиранимо капацитетом будуће јавне подземне гараже у јужном делу комплекса Библиотеке и дуж Скерлићеве улице, обухваћен је и прописани број паркинг места за потребе Библиотеке.

3.6.3. Зелене површине

Подручје коме конкурсни обухват припада – Светосавски плато, са непосредним окружењем Карађорђев парк и Парк Милутина Миланквића представљају највреднији зелени простор у овом делу града, чије се зелене површине и саднице у континуитету одржавају, уређују и иновирају.

Постојећи дрвореди лишћара и четинара, дуж приступне стазе из правца Небојшине улице ка Народној библиотеци, непосредно уз северну границу локације, у контексту конкурсног обухвата имају посебну амбијенталну вредност.

Зелене површине на простору самог конкурсног обухвата немају посебне вредности нити постоје појединачни примерци стабала које је неопходно чувати. Планирана изградња, будући да је предвиђена као подземна, тако да кровне и приступне површине нових садржаја задрже намену отвореног и озелењеног јавног простора, треба да чини функционални допринос и нову вредност простора и у смислу квалитета зелених површина.

3.6.4. Инфраструктура

Предметно подручје, као централно градско и саобраћајно фреквентно, опремљено је свим потребним инфраструктурним мрежама адекватног капацитета.

Постојеће саобраћајнице и пешачке површине опремљене су инсталацијама јавне расвете.

Предвиђено је да се планирана изградња, будући да је у питању проширење постојећег објекта, прикључи на комуналне и инфраструктурне мреже преко постојећих прикључака.

Планиране трасе мреже и објеката инфраструктуре од интереса за конкурсно подручје, приказане су Пратећој конкурсној документацији: *1 ИНФОРМАЦИОНИ ПРИЛОЗИ / Ограничења за конкурсно подручје.*

4. КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРОСТОРА - КОНКУРСНИ ОБУХВАТ

Амбијентално, конкурсно подручје примарно је одређено самом зградом Народне библиотеке Србије са чијим се подземним етажама планирана изградња и физички повезује и физиономијом постојеће изградње северне стране Скерлићеве улице, као и приступном зоном Светосавског платоа из Небојшине улице и високим зеленилом Карђорђевог парка са којим, иако није директно повезано, свакако кореспондира.

Конкурсни обухват, чини југозападни део комплекса Народне библиотеке Србије - простору између: Небојшине улице, Скерлићеве улице и објекта Библиотеке, у оквиру катастарске парцеле бр. 1800/2 КО Врачар, односно „подземна“ зона овог простора будући да је проширење депоа планирано у оквиру дефинисане морфологије постојећег терена, на начин да кровне и приступне површине нових садржаја, задрже намену јавног, пешачког и озелењеног простора.

У морфолошко-нивелационом смислу предметни простор формирају падине, од платоа Народне библиотеке (133.20m^{nv}) ка западу, односно Небојшиној улици (129.00m^{nv} уз приступ Светосавском платоу, 126.00m^{nv} на углу са Скерлићевом улицом) и ка југу, односно Скерлићевој улици (126.00 – 128.50m^{nv} од угла са Небошином дуж регулације конкурсног обухвата).

Конкурсно подручје припада Светосавском платоу чије симболичке, меморијалне, културно-историјске и амбијенталне вредност и садржаји генеришу велику динамика коришћења и разноврсност корисника, и сврставају овај простор у историјски и туристички изузетно атрактивне локације на нивоу града.

Позиција локације у границама заштићене околине споменик културе Народне библиотеке Србије у зони која тангира главни правац приступа Храму Светог Саве, чине овај простор посебно осетљивим, а све интервенције у њему изузетно значајним, како у амбијенталном, тако и у семантичком смислу.

Слика 9 - Конкурсни обухват, из Пастерове улице

© НБС

Слика 10 - Конкурсни обухват, угао Небојшине и Скерлићеве улице

© НБС

4.1. Актуелна планска документација на подручју конкурсног обухвата

Плански основ за конкурсни обухват је садржан у *Плану детаљне регулације Дела Врачарског платоа између улица Катанићеве, Макензијеве, Чубурске, унутрашње границе парцела дуж парне стране Шуматовачке, Браничевске, Ранкеове, Небојшине, Скерлићеве и Боре Станковића - Општина Врачар, (Службени лист града Београда бр. 1/06)* и његовим изменама, односно изменама утврђеним плановим истог и вишег реда у колико се односе на конкурсно подручје или на њега утичу.

Изводи из актуелне планске документације су информативног карактера, обавезујући урбанистичко-параметарски елементи за конкурсно решење наведени су искључиво у поглављу 6. КОНКУРСНИ ЗАДАТАК и графичком прилогу *Ограничења за конкурсно подручје* датом у прилогу конкурсне документације **ИНФОРМАЦИОНИ ПРИЛОЗИ**

Извод из ПДР ДЕЛА ВРАЧАРСКОГ ПЛАТОА (Службени лист града Београда бр. 1/06)

Б.4.5 Јавни објекти

Б 4.5.1 Комплекс Народне библиотека Србије

Комплекс Народне библиотека Србије обухвата подручје између регулације парне стране Скерлићеве улице, регулације Небојшине улице ка Светосавском платоу и границу катастарске парцеле Народне библиотеке ка Светосавском платоу. У оквиру ове површине планирана је изградња два подземна објекта: проширење депоа библиотеке и јавна гаража. Проширење депоа библиотеке предвиђено је на простору између Небојшине и Скерлићеве улице и објекта библиотеке. Јавна подземна гаража предвиђена је у делу између објекта Народне библиотеке и Скерлићеве улице као и испод саме трасе Скерлићеве улице. Површина изнад крова подземних објеката је намењена јавним зеленим и слободним површинама.

Постојећа јавна зелена површина испред објекта Народне библиотеке Србије, са присутним вредним листопадним и четинарским дрвећем, представља елемент који квалитативно учествује у дефинисању и обликовању простора Светосавског трга. Увођење планираних подземних објеката захтева и рекомпоновање постојећих јавних пешачких и зелених површина. Применом партерних елемената уређења, одговарајућим осветљењем, цветно-декоративним садржајима и сл., могуће је формирати нови, урбанистички дефинисан и препознатљив градски простор.

Обликовно и композиционо решење партера, димензије, избор материјала и начин пејзажне обраде биће тачно утврђени кроз даљу урбанистичку разраду, а према елементима и правилима овог плана. Планиране намене приказане су на графичком прилогу бр. 2: "Планиране намене површина" Р1:500*.

Комплекс Народне библиотеке Србије је предвиђен за даље спровођење израдом урбанистичког пројекта. Обавезује се јединствено уређење терена изнад планиране подземне изградње.**

Б 4.5.1.1 Народна библиотека Србије

Народна библиотека Србије је национална институција првог реда. Објекат и парцела Народне библиотеке Србије уживају статус споменика културе.

Све интервенције на објекту изводити у складу са условима надлежних градских и републичких установа.

Б 4.5.1.2 Услови за проширење депоа Народне библиотека Србије

Овим планом дозвољава се проширење депоа Народне библиотеке као подземна изградња у зони угла улица Јована Скерлића и Небојшине, а како је приказано на графичком прилогу бр. 3: "Регулационо нивелациони план са урбанистичким решењем саобраћајних и слободних површина и аналитичко геодетским елементима за обележавање" Р 1:500.* Услов за изградњу подземних капацитета је детаљно испитивање статичке стабилности конструкције објекта Народне библиотеке. Нова градња не сме да угрози статичку стабилност објекта Народне библиотеке, нити да изазове било каква друга оштећења на објекту.

Проширење депоа Народне библиотеке је планирано као подземни објекат, потпуно укопан до коте која обезбеђује да се на крову у потпуности сачува постојеће уређење зелених и пешачких површина, односно да раван, проходан, уређен и озелењен кров свих планираних подземних дограђених капацитета буде на нивоу трга.

Површина на којој је могућа градња је максимално у основи 4590 м².*** Дозвољена је изградња у две или више подземних етажа.

Начин и тачну коту фундирања планираних објеката могуће је тачно дефинисати након детаљних геолошких истраживања. При пројектовању ових објеката мора се узети у обзир и заштита постојећег објекта. Начин заштите предвидети кроз пројекат заштите темељног ископа и заштите постојећег објекта. Пошто испод постојећег комплекса Народне библиотеке пролази саобраћајни тунел, објекти који се пројектују морају у себи садржати посебне сеизмичке елементе које условљава вибрација.

Објекат је могуће поставити на грађевинске линије ка Небојшиној, Скерлићевој улици и граници катастарске парцеле Народне библиотеке ка Светосавском платоу. Тачна позиција грађевинске линије ка објекту библиотеке биће утврђена у даљој фази спровођења и израде техничке документације, а на основу детаљних испитивања о статичкој стабилности објекта библиотеке

* Наведени графички прилог приложен је у Пратећој конкурсној документацији: *IV ИЗВОДИ ИЗ АКТУЕЛНИХ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА*.

** Ступањем на снагу *План генералне регулације Мреже јавних гаража (Службени лист града Београда бр. 19/11)*, стављена је ван снаге обавеза дефинисана ПДР-ом *Врачарског платоа* везана за израду јединственог урбанистичког пројекта за све објекте који чине подземну изградњу у обухвату комплекса Народне библиотеке Србије, на начин да је зона изградње подземне гараже "Народна Библиотека" изузета из јединственог урбанистичког пројекта.

Урбанистички пројекат за изградњу јавне подземне гараже „Народн библиотека“, потврђен од стране надлежног органа: Градске управе Београда – Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове, приложен је у Пратећој конкурсној документацији: *VI ОСТАЛА ДОКУМЕНТАЦИЈА УЗ ПРОГРАМ*

*** Максимална површина основе за подземну изградњу - проширење депоа Народне библиотеке Србије дефинисана Планом детаљне регулације није узела у обзир габарите постојећих подземних етажа библиотеке, нити је могла да има у виду касније реализовану препарцелацију ка Скерлићевој улици. Максимална могућа површина основе за подземну изградњу износи 3425м² како је и наведено програму овог конкурса.

5. КОНКУРСНИ ЗАДАТАК

5.1. Предмет конкурса, опште смернице и препоруке

Предмет конкурса је:

- пројектантско решење изградње - проширење депоа Народне библиотеке Србије чији садржај осим складишног простора – депоа, укључује и канцеларијски простор и мултифункционални изложбени простор намењен фондусу Народне библиотеке и књижевној делатности уопште, као и потребне пратеће и техничке просторе. Објекат пројектовати као „подземни“ у оквиру дефинисане морфологије постојећег терена, на начин да кровне и приступне површине нових садржаја, задрже намену јавног, пешачког и озелењеног простора.
- пројектантско и програмско решење партерног уређења слободних, пешачких и зелених површина што укључује кровне и приступне површине планиране и постојеће изградње као и неизграђене површине све у оквиру целине конкурсног обухвата.

Поштујући контекст локације и њене непосредне околине, значај и репрезентативност објеката у непосредном и ширем сагледивом окружењу и чињеницу да је ово веома вредан градски простор у културно-историјском и семантичком смислу, све интервенције треба пажљиво анализирати у циљу добијања што квалитетнијег решења које би унапредило ликовне и функционалне карактеристике амбијента.

Конкурсно решење треба да афирмише савремене тенденције у архитектури, обликовању и уређењу јавних градских простора и уврсти програмска и пејзажна уређења слободних и зелених површина у складу са потребама, како постојећих, тако и планираних садржаја.

Укупна површина обухвата конкурса износи око 5140м², што је и предмет партерног уређења, док је максимална површина основе планиране изградње дефинисана позицијом подземних етажа Народне библиотеке, грађевинским линијама према Небојшиној и Скерлићевој улици и границом катастарске парцеле комплекса НБС ка Светосавском платоу и износи око 3425м².

Од учесника се очекује да у складу са програмским и потребама намене, као и трендовима развоја, функционално, садржајно, амбијентално и технолошки организују просторе у складу са програмом, како би се оптимално искористили капацитети и потенцијали локације, формирало рационално и функционално архитектонско решење, како би се у овако сложеним условима омогућило што квалитетније функционисање свих планираних активности.

Планирана изградња не сме да наруши физичку стабилност објекта Народне библиотеке Србије, не сме да наруши постојеће услове коришћења објекта, могућности приступа објекту, као ни његов визуелни интегритет.

Планираним интервенцијама не сме се угрозити безбедност, стабилност и нормално функционисање простора и објеката у непосредном окружењу.

Обавезе у формирању простора

- Планирана изградња и партерно уређење, ни на који начин не сме угрозити будуће функционисање, сагледавање и начин коришћења постојећег објекта Народне библиотеке Србије.
- Архитектонско-урбанистичко-партерно решење у складу са потребама намене, карактеристикама, значајем и репрезентативношћу локације, у духу и са карактеристикама савремене архитектуре, које кореспондира са окружењем;
- Конкурсно решење конципирати на начин да буде примерено локацији у склопу вредне амбијенталне целине како у смислу физичке структуре и визуелних карактеристика тако и програмски, у смислу диспозиције појединих садржаја;
- Посебну пажњу посветити планирању волуметрији партерног уређења у складу са конкурсним условима, а у односу на визуелно присутне споменике културе и заштићене целине;
- Дефинисати волуметрије и свих елемената нивелације и регулације поштујући задати конкурсни оквир и урбанистичко-параметарске условљености дате у тачки 6.4.1. Конкурсног задатка;
- Добра функционална, комуникациона и манипулативна повезаност у оквиру новопроектваног простора, на сваком поједином нивоу и у вертикалном плану, као и нове изградње са постојећим објектом Библиотеке.
- Примена материјала адекватних физичких, функционалних и еколошких карактеристика, у складу са програмским и експлоатационим потребама намене и прописима у смислу безбедности;
- Пројектовано решење треба да обезбеди адекватно инфраструктурно и технолошко опремање и уградњу опреме у складу са потребама намене;
- Пројектовано решење треба да обезбеди задовољење услова заштите од пожара људи и добара;
- Сви пешачки, приступни и маневарски простори, простори, спољни и унутрашњи, треба задовоље несметано кретање лица са отежаним кретањем;
- Зона изградње дефинисана планском документацијом и конкурсним програмом, дата у графичким прилозима у конкурсне документације, представља фиксни елемент за конкурсно решење.

Новом изградњом на предметној локацији, са садржајима у складу са Конкурсним задатком, овај простор треба да се усклади са планираним наменама у заштићеној целини, као и да се афирмишу семантичке, амбијенталне и историјске вредности саме локације и непосредног окружења.

5.2. Програм планиране изградње, смернице и препоруке

Планирана изградња, која са постојећом зградом Народне библиотеке треба да формира интегралну физичку и функционалну целину, обухвата 3 програмско-функционалне целине:

- (А) Мултифункционални изложбени простор
- (Б) Канцеларијски простор
- (В) Депои

Садржаје проширења Народне библиотеке Србије предвидети, сходно ограничењима физичке структуре постојећег објекта и грађевинских линија, у оквиру више подземних етажа (оптимално 4: -1, -2, -3, -4). Планирана изградња је подземна у односу на дефинисану морфологију постојећег

терена што укључује: поштовање висинске регулације приступно-пешачких плато Народне библиотеке ка Небојшиној и Скерлићевој улици на 133.25m^{nv}, 132.25m^{nv} и 130.35m^{nv} и формирање партерно-просторних односа повезивањем са нивелетама граница конкурсног обухвата ка Небојшиној и Скерлићевој улици, и граници кастарске парцеле Народне библиотеке ка Светосавском платоу, тако да кровне и приступне површине нових садржаја, у целој површини, задрже намену пешачко-боравишног и озелењеног јавног простора, функционалног и безбедног за коришћење и на начин да се не наруше постојећи односи у простору при сагледавању Објекта НБС и њеног непосредног окружења из свих праваца. Из овог ограничења може се изузети само улазна партија-приступ Мултифункционалном изложбеном простору, која у архитектонско-обликовном смислу мора очувати интегритет и физичку структуру постојећег објекта Библиотеке.

При конципирању решења нове узградње водити рачуна да се ради о јавном простору, и да све зелене површине у ситему „зелених кровова“ захтевају одговарајуће и рационалне услове садње и одржавања, што подразумева дебљину слоја супстрата / земље од 45cm за затрављене површине, односно 60cm и више, за имплементацију ниског зеленила.

Просторе за Мултифункционални изложбени простор и простор за канцеларија предвидети у адекватним зонама првог нивоа (ниво -1) у односу на морфологију изградње, а остале нивое планирати за депое.

Приступ проширењу Библиотеке предвиђен је путем везе са постојећим објектом Библиотеке, изузев за Мултифункционални изложбени простор где је потребно обезбедити независан спољни приступ за публику из правца Скерлићеве улице. У смислу везе новопројектованог дела са спољним простором, потребно је обезбедити и довољан број евакуационих излаза за све кориснике простора, било путем везе са постојећим објектом, било директно у спољни простор, у складу са прописим.

Проширење Библиотеке треба да је пројектовано на начин да се обезбеди **добра хоризонтална и вертикална повезаност, комуникациона и манипулативна**, сваког нивоа, како са постојећим објектом Библиотеке тако и у оквиру новопројектованог простора, у складу са потребама сваког од пројектованих садржаја.

Вертикалну везу у оквиру новопројектованог простора предвидети као степеништа и лифтове за транспорт лица и лифтова и покретних трака за транспорт књига и друге библиотечке грађе.

При организацији простора посебну пажњу обратити на обезбеђење услова заштите од пожара. У оквиру депоа потребно је омогућити издвајање појединих простора и просторија у **пожарне секторе**, што је за заштиту библиотечке грађе суштински битно. У складу са Законом заштите од пожара у циљу ограничавања дејства пожара, као и сигурне адекватно димезионисане **евакуационе путеве и довољан број одговарајућих излаза**.

5.2.1. (А) Мултифункционални изложбени простор

У оквиру нивоа -1 за мултифункционални изложбени простор са пратећим садржајима предвидети око 1000 m².

Предвидети **независан спољни приступ** за публику из правца Скерлићеве улице. Технички, доставни, приступ пројектовати као везу у оквиру објекта са постојећим објектом Библиотеке, с тим да је потребно остварити и добру комуникациону повезаност и са новопројектованим садржајима.

Улазну зону за публику организовати као холску са инфопултом, гардеробом и другим потребним пратећим просторима.

Изложбени простор пројектовати као адаптиван и флексибилан, са потребним пратећим просторима за припрему и привремено складиштење (мањег капацитета), водећи рачуна о приступачности. Конфигурација простора треба да омогући технолошко опремање такво да може да подржи различите форме излагања као и мултимедијалан и едукативни рад.

Адаптивност треба да омогући и да се део простора, периодично, намени за сталну поставку, као и да се организују гостујуће изложбе различитог карактера.

Предвидети све неопходне пратеће садржаје – тоалете, приручну кухињу, контролну собу, технички простор за смешатј сервера и сл.

5.2.2. (Б) Канцеларијски простор

У оквиру нивоа -1 пројектовати, флексибилан канцеларијски простор са потребним пратећим садржајима, могућег капацитета у односу функционално-технолошке потребе намене и просторне потребе мултифункционалног изложбеног простора.

Приступ зони канцеларијског простора планирати из постојећег објекта Библиотеке, као примаран, с тим да је потребно остварити и добру комуникациону повезаност и са новопроектваним садржајима.

Канцеларијски простор треба да је потпуно флексибилан, преградив према потребама. Предвидети све неопходне пратеће садржаје – тоалете, приручну кухињу, технички простор за смештај сервера и сл.

5.2.3. (В) Депои

У Народној библиотеци Србије постоји депо за смештај књижне грађе површине 11.000м², који се простире на 4 етаже. Предвиђено је да проширење депо са постојећим депима чини једну функционалну целину.

Просторе новог депоа организовати на начин да се обезбеди **добра комуникациона, хоризонтална и вертикална повезаност, као и манипулативна повезаност новог и постојећег депоа**, за сваки ниво. Хоризонталну и вертикалну повезаност простора новог са постојећим депоом у техничком смислу предвидети лифтовима за транспорт књига и транспорт лица, као и покретним тракама за транспорт грађе до постојећег депоа, а тиме и свих свих читаоница у корисничком делу зграде.

Сваки ниво новог депоа треба да садржи, осим простора за смештај грађе и простор за рад библиотечких радника, као и технички простор за локалну контролу и праћење микроклиматских услова у простору за смештај грађе.

Простори за рад библиотечких радника

Простор за рад библиотечких радника, на свакој етажи новог депоа, пројектовати као издвојен у односу на простор за смештај (депоје), односно као самосталну целину добро повезану са приступном зоном на етажи као и са просторима за смештај, укупне површине од око 100м² по етажи. У оквиру овог простора обезбедити услове за манипулације грађом, њеном припремом за чишћење, издавање, конзервацију или дигитализацију, ако и за евентуални рад са грађом. Простор пројектовати као радни са пултовим за манипулацију грађом, опремом за чишћење грађе, рад на рачунару и сл.

Простори за смештај грађе

Сви простори за смештај грађе конципирају се и просторно организују на начин да је за сваки појединачни простор могуће обезбедити специјалне и контролабилне микроклиматске услов.

Папир као природни материјал веома је подложен пропадању, пре свега под утицајем спољашњих фактора који могу да буду физички (светлост, топлота, влага и прашина), хемијски (киселине, алкалије, штетни гасови из ваздуха) и биолошки (гљиве, бактерије, инсекти и глодари).

Неадекватни услови у којима се чува грађа од папира у синергији са природним процесом старења могу довести до тешких оштећења или чак уништења материјала. Стога је од прворазредног значаја обезбедити адекватне просторне услове, као и услове у просторијама у којима се оваква грађа чува, и на тај начин спречити или свести на најмању могућу меру утицај свих штетних спољашњих фактора.

Други носачи информација, како што су ЦД ромови, микрофилмови, грамофонске плоче, а нарочито опрема за сервер сале у којима се похрањују информације у електронском облику које нису материјализоване у физички покретне носаче, такође захтевају посебне климатске услове како би се сачували током дугих временских периода.

Простори за смештај грађе треба да су лако приступачани. Према свим међународним стандардима препоручује се да се простор депоа подели на јединице које нису мање од **150 м² нити веће од 200м²**. Ово се чини из безбедносних разлога (пре свега у склопу противпожарне заштите - подела на **противпожарне секторе** као и да би се олакшао евентуални поступак дезинфекције.

Минимална висина простора за смештај грађе је **2.60m** од готовог пода до спуштеног плафона.

Опрема у простору за смештај грађе

Опрема у депоу треба да је потпуно прилагођена материјалу који се чува. За библиотечку и архивску грађу то су металне, глатких површина без оштрих ивица. Предвиђено је да , због економичнијег

смештаја грађе, нови депо буде опремљен покретним „компакт“ полицама или архивским регалима, на механички или електро погон.

Покретне полице - покретни архивски систем се састоји од мобилних јединица које су постављене на одговарајуће шине. Служе за смештај књига и одликује их вишеструка економичност у односу на обичне полице. Један комплет полица се састоји од 12 покретних јединица димензија 2195x3687x600mm (VxŠxD), постављених на носеће шине дужине 8500mm. Пренос је вођен системом ручки повезаних са преносним механизмом путем ланаца. Полице су монтажне, састоје се из спољних носећих стубова - перфорирани челични профили, средишних хоризонталних профилх отвореног типа и испуне су од пуног лима.

На крају сваког низа покретне јединице поставља се панел, са носачима информација о садржају јединице - налепница А5 формата.

Свака покретна јединица има 5 нивоа за одлагање материјала+покривни ниво (5+1). Чист отвор између полица треба да буде 368 mm (5 x 368 mm).

Полице се постављају тако да су дигнуте од пода **10 – 30cm**, и удаљене од зидова и таванице **30 – 40cm**, како би се обезбедила слободна циркулација ваздуха.

Метални ормани са одељцима за извлачење користе се за смештај плаката, цртежа, мапа, планова и слично. Конструирају се из сегмената по 5 или 10 одељака тако да укупна висина не прелази 140 cm. Најнижи одељак треба да је 15 cm изнад пода.

Формати већи од 100 x 65 cm, чувају се на специјалним стативима, ако су намотани на ваљке, или у специјалним орманима на извлачење ако се чувају у висећем положају.

Микрофилм се чува у специјалним металним орманима са одељцима на извлачење, чија ширина одговара величини ролне.

Магнетне траке се чувају у орманима сачињеним од материјала који се не може намагнетисати, удаљеним од електричних трансформатора, електромотора, громобранског проводника и других уређаја који стварају магнетно поље.

НБС располаже богатом колекцијом **уметничких слика** и других предмета чији смештај захтева посебну опрему. Овде је потребно предвидети наменске регале за качење слика, као и заштитне преграде за смештај скулптура

5.3. Партер - смернице и препоруке

Пројектантско и програмско решење партерног уређења слободних, пешачко-боравишних и зелених површина укључује кровне и приступне површина планиране и постојеће изградње као и неизграђене површине у оквиру целине конкурсног обухвата.

Партерно уређење формирати поштујући контекст локације и њене непосредне околине, значај и репрезентативност објеката у непосредном и ширем сагледивом окружењу и чињеницу да је ово веома вредан градски простор у културно-историјском и семантичком смислу. Све интервенције треба пажљиво анализирати у циљу добијања што квалитетнијег решења које би унапредило ликовне и функционалне карактеристике амбијента и афирмисало препознате вредности споменика културе – Зграде Народне библиотек Србије.

Волуметрију партерног уређења концепирати у складу са планираном изградњом коју наткрива и опслужује, уз поштовање висинске регулације платоа Народне библиотеке Србије ка Небојшиној и Скерлићевој улици на 133.20m^{пв}, 132.20m^{пв} и 130.35m^{пв} и њихове примарне морфологије која значајно доприноси успостављању односа зграде Библиотеке са непосредним окружењем кроз формирање адекватних просторних и функционалних односа са нивелетама и садржајима на границама конкурсног обухвата, са циљем формирања пешачко-боравишног и озелењеног, отвореног јавног простора.

У програмском смислу партерно уређење предвидети примарно у складу са потребама намене Народне библиотеке Србије и припадајућег новопројектованог мултифункционалног изложбеног простора, водећи рачуна о укупном контексту и припадности предметног простора Светосавском платоу.

Партерно уређење планирати као јединствену функционално-обликовну целину.

Пројектантско и програмско решење уређења партера целине конкурсног обухвата концепирати као репрезентативно на начин примерен локацији у склопу вредне амбијенталне целине како у смислу физичке структуре и визуелних карактеристика тако и програмски, у смислу диспозиције појединих садржаја.

Неопходно је функционалну повезаност садржаја у оквиру партера, присутну у постојећем стању инкорпорирати и у ново решење.

Решење партера и евентуалног мобилијара треба да је афирмативно у односу на савремене тенденције у архитектури, обликовање и уређење јавних градских простора, прилагођено укупном амбијенту и карактеру простора и да уврсти програмска и пејзажна уређења слободних и зелених површина у складу са потребама, како постојећих, тако и планираних садржаја.

Пројектовано решење у функционалном, обликовном као и у смислу предвиђене материјализације, треба да омогући приступачно и безбедно коришћење, свим групама корисника, у свим временским условима, ефикасну евакуацију површинских вода, као и адекватно одржавање.

При пројектовању партерног уређења водити рачуна да се ради о јавном простору, и да све зелене површине у ситему „зелених кровова“ захтевају одговарајуће и рационалне услове садње и одржавања, што подразумева дебљину слоја супстрата / земље од 45cm за затрављене површине, односно од 60cm на више, за имплементацију ниског зеленила.

У оквиру партерног уређења обезбедити простор за смештајем расхладних машина – чилера за хлађења ваздуха, значајног капацитета, коју треба обезбедити на начин да опрема не буде сагледиви и не учествује у формирању амбијента, нпр. упуштањем смештајног простора у односу на завршну коту терена.

Планирана партерно уређење не сме да наруши услове коришћења и будуће функционисање објекта Народне библиотеке Србије, могућности приступа објекту, његов визуелни интегритет и сагледавање.

Планираним интервенцијама не сме се угрозити безбедност, стабилност и нормално функционисање простора и објеката у непосредном окружењу.

Планирано партерно уређење треба да буде пројектовано тако да обезбеди мобилност, доступност, безбедност и коришћење простора без препрека за све групе корисника као и несметано кретање и приступ свим јавним пешачким, боравишним и зеленим површинама.

5.4. Посебни програмски услови

5.4.1. Урбанистичко-параметарске условљености

основна намена површина	садржаји културе
степен заузетости парцеле	Дозвољена заузетост изградњом у оквиру конкурсног обухвата одређена је максималном површином основе планиране изградње која износи 3425m ²
положај објеката на парцели	Положај планиране изградње у оквиру конкурсног обухвата дефинисана је позицијом подземних етажа Народне библиотеке, грађевинским линијама према Небојшиној и Скерлићевој улици и границом катастарске парцеле комплекса НБС ка Светосавском платоу Позиције грађевинских линија дате су у графичком прилогу <i>Ограничења за конкурсно подручје</i> датом у прилогу конкурсне документације <i>ИНФОРМАЦИОНИ ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ</i>
спратност/висина објеката	Планирана изградња је подземна у односу на дефинисану морфологију постојећег терена што укључује: поштовање висинске регулације приступно-пешачких плато Народне библиотеке ка Небојшиној и Скерлићевој улици на 133.20mnlv, 132.20mnlv и 130.35mnlv и формирање партерно-просторних односа повезивањем са нивелетама граница конкурсног обухвата ка Небојшиној и Скерлићевој улици, и граници катастарске парцеле Народне библиотеке ка Светосавском платоу, тако да кровне и приступне површине нових садржаја, у целој површини, задрже намену пешачко-боравишног и

	озелењеног јавног простора, функционалног и безбедног за коришћење и на начин да се не наруше постојећи односи у простору при сагледавању објекта НБС и њеног непосредног окружења из свих праваца. Из овог ограничења може се изузети само улазна партија-приступ Мултифункционалном изложбеном простору, која у архитектонско-обликовном смислу мора очувати интегритет и физичку структуру постојећег објекта Библиотеке.
општи услови и обликовање	Конкурсно решење треба да афирмише савремене тенденције у архитектури, обликовању и уређењу јавних простора, поштујући контекст локације значај и репрезентативност објеката у непосредном и ширем сагледивом окружењу и чињеницу да је ово веома вредан градски простор у културно-историјском смислу.

5.4.2. Смернице за однос према градитељском и културном наслеђу

Културно наслеђе треба третирати као ресурс, извор идентификације и културни капитал који представља један од темељних елемената просторног и урбаног развоја и уређења. Конкурским решењем треба афирмисати урбани континуитет и омогућити интегративну заштиту културног наслеђа, али и управљање њиме као генератором, не само културног и туристичког, већ и ширег економског развоја.

Заштита постојећег карактера изграђености просторне културно-историјске целине и контролисана нова изградња треба да буде приоритет у конкурсном разматрању.

Извод из: Услови за јавни отворени једностепени архитектонски конкурс за израду Идејног решења за изградњу - проширење постојећег депоа Народне библиотеке Србије, Скерлићева бр. 1 у Београду, на КП 1800/2 КО Врачар, блок 125а, Завода за заштиту споменика културе града Београда

- Дефинисање садржаја/намене и нивоа интервенција на парцели споменика културе Народне библиотеке Србије за потребе формирања - проширења постојећег депоа ("Службени лист града Београда" бр. 16/87) планирати искључиво у складу са мерама техничке заштите надлежног Завода за заштиту споменика културе, односно у складу са одредницама важеће планске документације, поштујући историјски контекст локације, као и њено непосредно окружење, репрезентативност и монументалност јавних објеката у непосредном окружењу и чињеницу да је ово веома вредан градски простор у културно-историјском смислу. У том контексту формирање депоа Библиотеке мора бити сведено искључиво на подземне етаже.
- Изградња новог депоа, ни на који начин не сме угрозити будуће функционисање, сагледавање и начин коришћења постојећег објекта Народне библиотеке Србије. Изградњу планирати као јединствену обликовно-функционалну целину, која физички спаја нови са постојећим депоом, (усклађивањем висинских регулација са доступним подземним етажама Библиотеке), уз напомену да висина највише тачке изграђеног дела не сме да пређе висину задату важећим планским документом, односно највиша кота депоа не сме излазити из оквира дефинисане морфологије постојећег терена. Из овог ограничења може се изузети само улазна партија-прилаз подземним етажама, тј. планираном корисном простору, а која у архитектонско-обликовном смислу мора очувати интегритет и физичку структуру постојећег објекта библиотеке. Све интервенције треба пажљиво анализирати у циљу добијања што квалитетнијег решења, које би унапредило функционалне карактеристике објекта Народне библиотеке Србије, и постојећег амбијента.
- Сходно ограничењима физичке структуре нови простор планирати у више подземних етажа, које ће бити намењене за смештај књижне грађе. Просторно решење депоа мора бити у складу са техничко-технолошким прописима адекватним за чување и одржавање и презентацију писане и штампане грађе. У погледу материјализације предвидети квалитетне материјале, високог нивоа израде и уједначеног квалитета, отпорности и трајности.
- Организација саме локације треба да омогући прилаз - приступ свим постојећим и будућим корисницима новог простора, и то из правца Скерлићеве улице, користећи висинску денivelацију терена, на начин којим се не укрштају токови и путање кретања. Пешачки прилаз мултифункционалном простору (у највишој етажи) треба да буде доступан свим категоријама

корисника (особе са инвалидитетом, старе особе, особе са колицима и малом децом), без вертикалних баријера.

- За унапређење естетских и функционалних вредности простора, његову артикулацију и диференцијацију препоручује се увођење елемената партерног зеленила са ниским растинем.
- Инсталације које су неопходне за савремено функционисање новог објекта извести у складу са прописима, на начин којим ће спољашњи елементи такође бити упуштени у односу на завршну коту терена.

Зграда Народне библиотеке Србије (културно добро, Одлука о утврђивању „Сл. лист града Београда“ бр. 16/87) у ул. Скерлићева 1 у Београду на кат.парц.бр. 1800/2 КО Врачар налази се на Светосавском платоу који ужива статус добра под претходном заштитом (ев. лист бр. 3.1. од 25.12.2017). Плато окружују амбијенталне целине некадашњи Енглезовац, Чубура, Котеж Неимар, као и Карађорђево парк где се налази Споменик и гробље ослободилаца Београда 1806. године (културно добро од великог значаја, Одлука о утврђивању, „Сл. гласник СРС“ бр. 14/79).

Храм Светог Саве као и објект Народне библиотеке Србије својим монументалним изгледом у значајној мери одређују простор и карактер платоа. **Посебна вредност је у величини и неограђености отвореног простора, који омогућава добру визуелну експресију слободностојећих објеката на њему и могућност адекватне партерне обраде.**

Простор Светосавског платоа има симболичне, меморијалне, културно-историјске, архитектонско-урбанистичке и уметничке вредности. Ово је место меморије два преломна догађаја у српској историји: спаљивања моштију Светог Саве и Првог српског устанка. Данас, иако окружен стамбеним и пословним вишеспратницама, овај простор својим специфичним градитељским и историјским знамењем представља културну и духовну ризницу Београда.

У Пратећој конкурсној документацији: III СМЕРНИЦЕ НАДЛЕЖНИХ ИНСТИТУЦИЈА / ЗЗСКБГ, приложени су комплетни: *Услови за Јавни отворени једностепени архитектонски конкурс за израду Идејног решења за изградњу - проширење постојећег депоа Народне библиотеке Србије, Скерлићева бр. 1 у Београду, на КП 1800/2 КО Врачар, блок 125а*

5.4.3. Смернице за саобраћајне површине

Приступе објекту као и све друге површине у и ван објекта, намењене комуникацији пешака планирати тако да буду доступне свим категоријама корисника, у свим временским приликама у складу са *стандардима приступачности* за несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама.

5.4.4. Смернице за уређење зелених и слободних површина

Зелене површине у оквиру конкурсног обухвата предвидети у складу са планираном наменом, али и наменом у контактаној зони, а имајући у виду и шире сагледавање простора и његову интеграцију са суседним јавним површинама, као и ситуацију у којој отворени зелени простори не представљају пратећи садржај већ веома битан просторни елемент са значајним утицајем на функционалност, карактер и укупну вредност новоформираног амбијента.

Зелене површине треба пројектовати као важан сегмент дизајна. Водити рачуна о геометрији зелених површина у све три димензије простора тако да зеленило буде препознатљив и дефинитиван просторни елемент, средство уметничког изражавања, узимајући у обзир неопходне функције, човекомерност и безбедност.

При избору категорије зеленила имати у виду репрезентативан карактер локације као и културно-историјски и семантичке вредности непосредног окружења.

Обзиром на конфигурацију терена, и вредности изграђене структуре у окружењу зелене површине решавати тако да се будућом садњом не угрозе правци доминантних визура. Зеленило треба формирати у складу са планираном наменом, захтевима и функцијом простора, у циљу побољшања микро-климатских вредности простора.

Обезбедити 1-2% пада терена (стаза, платоа,) чиме се омогућава нормална дренажа површинских вода ка околном порозном земљишту или кишној канализацији.

За застор стаза и платоа користити висококвалитетне и декоративне материјале у складу са амбијентом окружења, безбедне за коришћење у свим временским условима, за све категорије корисника.

5.4.5. Смернице у односу на статичку стабилност објекта Народне Библиотеке Србије

У Извештају о статичкој стабилности објекта Народне Библиотеке Србије, за потребе проширења депоа је констатовано да, статичка стабилност Народне библиотеке Србије неће бити угрожена независно од дубине фундарања новог депоа: ако буде приближна дубини фундарања садашњег објекта библиотеке, неће бити угрожена статичка стабилност конструкције објекта Народне библиотеке Србије, а ако се предвиди већа дубина фундарања новог депоа статичка стабилност уз адекватан наћин заштите темељне јаме новог објекта, као и начин заштите постојећег неће бити угрожена статичка стабилност конструкције објекта Народне библиотеке Србије.

У Пратећој конкурсној документацији: I ИНФОРМАЦИОНИ ПРИЛОЗИ, приложен је Извештај о статичкој стабилности објекта Народне Библиотеке Србије, за потребе проширења депоа

5.4.6. Смернице у односу на инжењерско геолошке услове

Детаљна наменска истраживања терена за потребе дефинисања геотехничких услова проширења подземног депоа Народне библиотеке Србије у улици Скерлићевој бр. 1 у Београду (за ниво идејног пројектовања), показала су да су исти повољни. На терену нису констатоване појаве нестабилности, нити се очекује њихова појава током извођења радова у периоду експлоатације објекта, па са геолошког аспекта не постоје препреке за проширење подземног депоа библиотеке.

У току извођења истражних радова није регистрован ниво подземне воде до дубине од 15m. На основу података из постојеће документације, утврђено је да се ниво подземне воде, након изградње система дренажних бунара око објекта Народне Библиотеке Србије налази на дубини од 50-60 метара од површине терена.

Препоруке, ограничења и услови изградње објекта у приложеном елаборату су прелиминарног карактера. Након усвајања тачних техничких карактеристика објекта у наредним фазама пројектовања (броја подземних етажа, дубине укопавања, габарита објекта), биће извршена допунска анализа и геостатичке прорачуни, ради евентуалне измене и допуне датих услова и препорука.

У Пратећој конкурсној документацији: I ИНФОРМАЦИОНИ ПРИЛОЗИ, приложена је документација: Елаборат детаљних геотехничких истраживања са терена за потребе дефинисања геотехничких услова за проширење подземних депоа Народне Библиотеке Србије, у улици Скерлићева бр. 1 у Београду

5.4.7. Смернице за инсталације

У оквиру објекта потребно је обезбедити услове, просторе и просторије за уградњу свих инсталационих мрежа и опреме које овај тип објеката захтева:

- инсталације водовода, канализације, одвођења атмосферских вода и заливања
- инсталације климатизације (грејања и хлађења) и вентилације у складу са посебним микроклиматским потребама сваког од простора,
- електро-инсталације,
- инсталација система рачунарске мреже и телекомуникационе инсталације,
- инсталација система за видео надзор,
- инсталација система за контролу приступа,
- инсталација система за детекцију провале,
- све потребне инсталације и системе везане за заштиту од пожара,

а у складу са прописима о техничкој сигурности, противпожарној заштити и заштити човекове околине.

Микроклиматски услови у просторима за смешатај грађе подразумевају температуру: $t=20$ до 22° и влажност ваздуха $50\pm 10\%$, као и адекватну брзину струјања, чистоћу и сважину ваздуха, што се обезбеђује имплементацијом адекватног, савременог, система вентилације и климатизације.

За ове потребе потребно је предвидети простор - техничку собу у оквиру депоа за смештај клима комора са заштитним филтерима на бази целулозних влакана, активног угља, уља, воде, калцијум хлорида и сл.

Предвидети адекватну позицију у оквиру партерног уређења, за потребе смештања расхладних машина – чилера за хлађења ваздуха, на начин да не буду сагледиви и не учествују у формирању амбијента, нпр. упуштеањем у односу на завршну коту терена.

Планиране трасе мреже и објеката инфраструктуре од интереса за конкурсно подручје, приказане су Пратећој конкурсној документацији: *I ИНФОРМАЦИОНИ ПРИЛОЗИ / Ограничења за конкурсно подручје и II ГРАФИЧКЕ ДИГИТАЛНЕ ПОДЛОГЕ / Катастар подземних инсталација за предметно подручје*

5.4.8. Смернице за заштиту од пожара

Како би опасност од избијања и ширења пожара била сведена на минималну меру и била обезбеђена могућност одговарајуће заштите људи и добара у случају избајања пожара, пројектовано решење нове изградње као целине треба да омогући испуњење захтеве за степена отпорности према пожару: SOP IV, како у смислу организације простора и елемената конструкције, тако и по питању зидова испуне (фасадних и унутрашњих), изолациција, завршних обрад и облога, који треба да су од негоривих материјала.

У формирању организације простора посебну пажњу обратити на обезбеђење услова заштите од пожара. Просторна организација конкурсног решења треба да омогући издвајање појединих простора и просторија у **пожарне секторе**, што је за заштиту библиотечке грађе суштински битно. У складу са *Законом о заштити од пожара* у циљу ограничавања дејства пожара, као и сигурне адекватно димезионисане **евакуационе путеве и довољан број одговарајућих излаза**.

Простори и просторије треба да су пројектоване на начин дасе омогући имплементација:

- система за аутоматску детекцију и дојаву пожара (адресибилни система дојаве).
- стабилног, еколошког система за аутоматско гашење пожара, предвидети простор за смештај батерије боца.
- хидрантске мреже у депоима.

При пројектовању имати у виду да:

- *Лифтови за транспорт књига*, који треба да пролазе кроз све етаже, а који имају директну везу (без предпростора) - комуникациона врата ка различитим пожарним секторима, морају имати врата отпорна на продор ватре и дима као и окна лифтова.
- *Транспортне траке за књиге*, које треба да пролазе кроз све етаже, морају, по вертикали бити „обзидане“ зидовима одговарајуће ватроотпорности, а продори трака кроз зидове различитих простора морају бити противпожарно обезбеђени.
- Сви продори кроз зидове, међуспратне конструкције или друге елементе на граници противпожарног сектора, морају се штитити од пожара на начин и у мери која је прописана *Законом о заштити од пожара*, а у класи отпорности на пожар у којој је и конструктивни елемент који представља границу пожарног сектора.

6. КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕНУ РАДОВА

Поред поштовања и задовољења услова из програма и конкурсног задатка, те усклађености конкурсног решења са датим урбанистичким условима и препорукама жири ће вредновати конкурсне радове на основу следећих општих критеријума:

- Квалитет решења у односу на карактеристике и значај намене,
- Јасан просторни концепт, препознатљив у основној идеји,
- Однос према контексту, градитељском и културном наслеђу,
- Дистрибуција намена и садржаја у простору, функционалност предложеног решења,

- Урбанистичко-архитектонско и пејзажно обликовање и амбијенталне карактеристике решења,
- Економичност решења у извођењу и експлоатацији,
- Примена еколошки и енергетски одрживих решења очувања и унапређење квалитета животне средине (примена еколошког дизајна),
- Спроводљивост решења у складу са конкурсним условима,
- Уверљивост аргументације – јасноћа саопштавања кроз графичке прилоге.

7. ПРАВИЛА КОНКУРСА

7.1. Услови за учешће на конкурс

Право учешћа на конкурс, у складу са чл. 28. Правилник о начину и поступку за расписивање и спровођење урбанистичко-архитектонског конкурса („Сл. гласник РС“, број 31/2015), имају физичка лица са стеченом високом стручном спремом из области архитектуре без обзира на њихову територијалну припадност и њихове личне особине или правна лица која именују лице са стеченом високом стручном спремом из области архитектуре. Учесници конкурса имају слободу да у своје тимове, укључе стручњаке из других струка који би својим стручним ставовима и знањима допринели унапређењу конкурсних решења, као и студенте.

Учесник на конкурс не може бити лице које је непосредно ангажовано на припреми и спровођењу Конкурса, односно уколико је у сродству или непосредно сарађује са истим, као ни лице које је у управи или је запослено код органа који расписује Конкурс.

Обавезни услови за учешће на конкурс

- Конкурсни рад мора бити достављен на време и на начин утврђен расписом конкурса.
- Конкурсни рад мора бити израђен на начин техничко-обликовне обраде и садржати све делове одређене расписом конкурса.

7.2. Услови за спровођење конкурса

Конкурс се расписује у складу са Правилником о начину и поступку за расписивање и спровођење урбанистичко-архитектонског конкурса ("Службени гласник РС" бр. 31/2015), (у даљем тексту: Правилник).

Сваки учесник конкурса који је званично преузео конкурсну документацију стиче право учешћа на конкурс.

Предајом рада сваки учесник прихвата пропозиције овог конкурса.

7.3. Садржај конкурсног рада

Текстуални део

- Опис и образложење предложеног решења планиране изградње и партерног уређења.
- Попуњене табеле дате у прилогу – Биланси остварених капацитета по функционалним целинама и укупно
- Умањени графички прилози на А4 формату.

Графички прилози

- Ситуациони план са регулационим и нивелационим елементима P=1:250
- Основа партера целине конкурсног подручја са непосредним окружењем P=1:200
(*партерно уређење слободних, пешачко-боравишних и зелених површина укључујући и кровне и приступне површина планиране и постојеће изградње као и неизграђене површине у оквиру целине конкурсног обухвата*)
- Све основе планиране изградње P=1:200
- Сви потребни пресеци P=1:200
- Сви „изгледи“ у контексту непосредног окружења P=1:200
- ЗД приказ решења из задатих праваца и по избору конкурената

Сви горе наведени елементи и прилози конкурсног елабората, текстуални и графички прилози наведеног садржаја, представљају обавезне делове конкурсног рада.

Радови који не садрже горе наведене и захтеване елементе и прилоге неће бити разматрани.

- Остали графички прилози – по нахођењу

7.4. Начин техничко-обликовне обраде конкурсног рада

Сви прилози, графички и текстуални, морају бити предати аналогно и у електронском облику (PDF формат, у резолуцији 350 dpi на CD-у или на USB флеш меморији).

У случају да, услед епидемиолошке ситуације прузроковане епидемијом COVID-19, припрема (штампа) и достављање аналогне форме конкурсних радова буде онемогућено, радови ће се достављати само у електронском облику и то путем електронске комуникације. О наведеном ће конкуренти бити благовремено обавештени објавом на интернет страницама Друштва архитеката Београда www.dab.rs и Народне библиотеке Србије www.nb.rs.

Текстуални део

- Текстуално образложење на А4 формату доставити у 6 примерака.
- Текстуално образложење мора бити означено истом шифром као графички део у горњем десном углу насловне стране, фонт Arial, Bold, 30.
- Језик конкурса је српски текстови морају бити у фонту Arial величине 11 пункта.

Графички део

- Графички прилози се достављају на формату Б1, 100 x 70 см.
- Сви графички прилози морају бити означени истом шифром од пет бројева у горњем десном углу, фонт Arial, Bold, 50.

Сви прилози, графички и текстуални, морају бити упаковани у непрозирну мапу у којој мора бити и списак свих прилога и **две затворене коверте** (АУТОР и ПОДАЦИ ЗА КОНТАКТ). На спољашњој страни мапа се означава само истом шифром рада од пет бројева, фонт Arial, Bold, 50.

Коверте се означавају шифром у горњем десном углу.

- Коверта са назнаком "АУТОР" треба да садржи шифром означену и потписану *Изјаву конкурената*, списак са именима чланова ауторског тима и сарадника.
- Коверта са назнаком "ПОДАЦИ ЗА КОНТАКТ", садржи податке о имену и презимену за контакт (e-mail) и броју контакт телефона.

У случају да се услед епидемиолошке ситуације прузроковане епидемијом COVID-19 конкурсни радови достављају само у електронском облику путем електронске комуникације, коверте (АУТОР и ПОДАЦИ ЗА КОНТАКТ) достављају се поштом. Конкуренти ће, у случају наведене потребе, о процедури и садржају коверата бити благовремено обавештени путем веб сајта Друштва архитеката Београда.

Учесник може предати само један конкурсни рад. Конкурсни рад садржи само једно решење и варијанте решења нису дозвољене.

Сви садржаји конкурсног рада: графички део, текстуални део, коверте, изјаве и мапа, означавају се истом шифром.

Све прилоге, текстуалне и графичке обавезно је доставити и у електронској форми, у pdf формату, у резолуцији од 350dpi, на CD-у или на флеш меморији.

Техничко обликовна обрада конкурсног елабората према наведеном опису и захтеву, димензији и броју примерака је обавезни садржај конкурсног рада. Радови који не садрже горе наведене и захтеване елементе и прилоге неће бити разматрани.

7.5. Садржај изјаве конкурената

Конкурентом се сматра сваки учесник (аутор/ауторски тим) који је предао конкурсни рад у складу са овим Расписом конкурса.

Садржај Изјаве конкурента, обухвата следеће:

- Име и презиме (аутора/чланова ауторског тима; сарадника), адреса из личне карте и број личне карте.
- Потписе аутора/чланова ауторског тима и сарадника.
- Изјава о прихватању услова конкурса и начину расподеле награда.
- Изјава о преносу свих имовинских права аутора.
- Изјава сагласности о евентуалној даљој разради конкурсног рада уколико је награђен или откупљен.
- Изјава правног лица, уколико се исто појављује у својству учесника, о именовану лица које испуњава стручне и друге услове према овом распису конкурса, односно испуњава услове учешћа на конкурс.
- Начин расподеле евентуалне новчане награде дате у процентима са подацима за уплату за наведена лица (ауторе и сараднике).
- Изјаву о сагласности да се на веб-у објаве име(на) аутора у случају да није међу награђеним конкурсним радовима.

7.6. Конкурсни рокови

- **Почетак конкурсног рока / датум оглашавања** **01.12.2020.**
Конкурсна документација преузима се бесплатно са веб-странице Друштва архитеката Београда www.dab.rs и Народне библиотеке Србије www.nb.rs.
- **Рок за постављање питања је до** **24.12.2020.**
Питања се могу постављати на адресу office@dab.rs
Одговори Жирија на постављена питања ће бити постављена на Друштва архитеката Београда на интернет страни Народне библиотеке Србије у року од седам дана од истека рока за постављање питања и исти ће бити доступни на интернет странама до рока за предају радова.
- **Рок за предају радова конкурса је** **19.02.2020.**
до 15,00 часова без обзира на начин предаје (непосредно или поштом).

Адреса на коју се предају радови је:

ДРУШТВО АРХИТЕКАТА БЕОГРАДА

Кнеза Милоша 7а/III, 11000 Београд, СРБИЈА

У случају да се услед епидемиолошке ситуације прузроковане епидемијом COVID-19 конкурсни радови достављају само у електронском облику путем електронске комуникације, рок за достављање радова остаје исти.

- **Објављивање резултата конкурса** **01.03.2021.**
Резултати ће бити објављени на интернет страни Друштва архитеката Београда и на интернет страни Народне библиотеке Србије.
- Награђени и ненаграђени радови, у електронском формату биће постављени на интернет страни Друштва архитеката Београда и Народне библиотеке Србије у року од 30 дана од дана објављивања резултата Конкурса. Уз све радове биће објављени основни подаци (шифра рада, награда, име(на) аутора уколико другачије није назначено у пријави за Конкурс.

О термину за подизање ненаграђених конкурсних радова учесници ће бити обавештени на интернет страни Друштва архитеката Београда.

7.7. Врста и висина награда

Уколико до утврђеног рока пристигне најмање 5 радова и уколико исти задовољавају пропозиције конкурса доделиће се следеће награде у укупном износу нето наградног фонда од 900.000,00 динара према следећој расподели:

▪ Прва награда	500.000,00 динара
▪ Друга награда	250.000,00 динара
▪ Трећа награда	150.000,00 динара

Жири ће расподелу награда извршити у свему према одредбама Правилника, са могућношћу и другачије расподеле награда у оквиру предвиђеног наградног фонда.

Наручилац се обавезује да ће исплату за изабране и награђене конкурсне радови извршити према одлуци жирија, а у складу са Конкурсном документацијом - расписом у року од 45 дана од дана потврђивања Одлуке жирија од стране Наручиоца.

7.8. Састав жирија и известиоци

Чланови жирија

- Ласло Блашковић, књижевник, управник Народне библиотеке Србије, представник Наручиоца
- Милисав Вуловић, дипл. инж., начелник техничко безбедносне службе, представник Наручиоца
- др Игор Марић, архитекта, представник Друштва архитеката Београда
- проф. др Нађа Куртовић Фолић, архитекта, представник Друштва архитеката Београда
- др Милена Кордић, архитекта, представник Друштва архитеката Београда

Известилац

Тамара Петровић, архитекта

Секретар жирија

Ана Главички, Друштво архитеката Београда

7.9. Правне и финансијске последице за врсту и висину награде и услови заштите ауторских права и преноса имовинских права аутора на инвеститора

- Аутор конкурсног рада је учесник који је израдио конкурсни рад и тиме под својим именом објавио ауторско дело чином предаје на конкурс. Ауторски тим чине потписници конкурсног рада, коаутори, и тиме носиоци свих заједничких ауторских права.
- Предајом конкурсног рада аутори (ауторски тим) уступа пренос свих имовинских права аутора Наручиоцу уколико је предметни рад награђен.
- Награђени и откупљени радови могу се користити у целини или у деловима и кроз израду планске и техничке документације биће прилагођени ситуацији на терену, односно просторним и техничким могућностима и ограничењима.
- Наручилац нема обавезу ангажовања аутора као вршиоца израде планске и техничке документације.
- Уколико је потребно и уколико постоји обострани интерес, Наручилац може консултовати ауторе награђених радова током даље разраде пројекта, а аутори ће пружати консултантске услуге у потребној мери. Сваку евентуалну сарадњу стране ће регулисати посебним уговором.
- Аутори задржавају право на публикавање својих радова.
- Наручилац има права да користи све пристигле радове, да их публикује и промовише резултате конкурса.

ПРИЛОЗИ УЗ ПРОГРАМ – ПОДЛОГЕ И ПРАТЕЋА ДОКУМЕНТАЦИЈА

I ИНФОРМАЦИОНИ ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

- Граница конкурсног обухвата са позицијама задатих праваца
- Зграда Народне библиотеке Србије – графичка документација постојећег стања

II ГРАФИЧКЕ ДИГИТАЛНЕ ПОДЛОГЕ

- Катастарско - топографски план
- Катастарски план подземних инсталација
- Ортофото снимак
- Подлога за прилоге у размери 1:250 и 1:200

III СМЕРНИЦЕ НАДЛЕЖНИХ ИНСТИТУЦИЈА

- Завод за заштиту споменика културе града Београда - Услови за јавни отворени једностепени архитектонски конкурс за израду идејног решења за изградњу – проширење Народне библиотеке Србије

IV ИЗВОДИ ИЗ АКТУЕЛНИХ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА

- ПДР Дела Врачарског платоа између улица Катанићеве, Макензијеве, Чубурске, унутрашње границе парцела дуж парне стране Шуматовачке, Браничевске, Ранкеове, Небојшине, Скерлићеве и Боре Станковића - Општина Врачар, (*Службени лист града Београда бр. 1/06, 114/16, 85/19*)
- ПГР Мреже јавних гаража (*Службени лист града Београда бр. 19/11*)

V ФОТОДОКУМЕНТАЦИЈА

- Фотодокументација локације
- Фотографије из ранијег периода

VI ОСТАЛА ДОКУМЕНТАЦИЈА УЗ ПРОГРАМ

- Народна Библиотека СР Србије – Монографија о изградњи, уредник Арсеније Вујовић
- Урбанистички пројекат за урбанистичко-архитектонску разраду Јавне подземне гараже "НАРОДНА БИБЛИОТЕКА", потврђен од стране надлежног органа: Градске управе Београда – Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове
- ЗД прикази актуелног архитектонског решења Светосавског платоа (академика арх. Бранислав Митровић и проф. арх. Дејан Миљковић) у реализацији од 1. септембра 2020. Године.
- Елаборат детаљних геотехничких истраживања терена за потребе дефинисања геотехничких услова за проширење подземних депоа Народне Библиотеке Србије, у улици Скерлићева бр. 1 у Београду

Табеле - Биланси капацитета по наменама и површинама и укупни биланси за конкурсни обухват

- Биланси остварених капацитета по функционалним целинама и укупно

У Београду, 01.12.2020.

Жири у саставу:

Ласло Блашковић, књижевник
Милисав Вуловић, дипл. инж.
др Игор Марић, архитекта
проф. др Нађа Куртовић Фолић, архитекта
др Милена Кордић, архитекта